

ПЕРФЕЦЬКИЙ

PERFESKY

бібліотека українського мистецтва

uartlib.org

ПЕРФЕЦЬКИЙ
PERFESKY

LEONID PERFECKY

MONOGRAPH/MONOGRAPHIE

Edited by/Préparée par

SVIATOSLAV HORDYNSKY

THE UKRAINIAN ACADEMY OF ARTS AND SCIENCES IN THE U.S.

NEW YORK — TORONTO 1990

ЛЕОНІД ПЕРФЕЦЬКИЙ

МОНОГРАФІЯ

За редакцією

СВЯТОСЛАВА ГОРДИНСЬКОГО

УКРАЇНСЬКА ВІЛЬНА АКАДЕМІЯ НАУК У США

НЮ-ЙОРК — ТОРОНТО 1990

РЕДАКЦІЯ

Головний Редактор:
Технічна Редакція і Оформлення:
Англомовні Переклади і Редакція:

Франкомовні Переклади і Редакція:

Оформленн обкладинки:

Видавнича Комісія
Української Академії

Святослав Гординський
Ліда Палій
Оленка Певна, Юрій Перфецький,
Євген Слонецький, Ієн Грант
Святослав Гординський,
Ляриса Гординська
Ліда Палій

Ярослав Білінський, Яків Гурський,
Василь Омельченко, Ярослав Пеленський

EDITORIAL STAFF

Editor-in-Chief:
Production Editor and Design:
English Language Translations and Editing:

French Language Translations and Editing:
Cover Design: Lydia Palij

Publications Committee
of the Ukrainian Academy:

Sviatoslav Hordynsky
Lydia Palij
Olenka Pевна, George Perfecky
Eugene Slonetsky, Ian V. Grant
Sviatoslav Hordynsky, Larysa Hordynsky

Yaroslav Bilinsky, Jacob Hursky,
William Omelchenko, Jaroslaw Pelenski

Copyright 1990 by the Ukrainian Academy of Arts and Sciences in the U.S.A., Inc.,
206 West 100 Street, New York, N.Y. 10025

Scripture quotations are from the Revised Standard Version of the Bible copyright
1946, 1952, 1971 by the Division of Christian Education of the National Council of
the Churches of Christ in the U.S.A. and used by permission.

Library of Congress Catalog Card Number: 90-071063

ISBN: 0-916381-07-2

Printed in Canada by Harmony Printing Ltd.
123 Eastside Drive, Toronto, Ontario, M8Z 5S5

1. Портрет Леоніда Перфецького — Скульптура Миколи Станька
1. Portrait of Leonid Perfecky — Sculpture by Mykola Stanko
1. Portrait de Leonid Perfecky — Sculpture de Mykola Stanko

Л. Перфецький

8

Ця монографія появляється завдяки старанням та щедрій підтримці родини Перфецьких.

Publication of this monograph was made possible through the efforts and generous support of the Perfecky Family.

3. Бій з татарами. Олія, 39x69 см., 1921.

3. *Battle between Cossacks and Tatars*, Oil, 39x69 cm., 1921.

3. *Bataille entre Cosaques et Tatars*. Huile, 39x69 cm., 1921.

МИСТЕЦТВО ЛЕОНІДА ПЕРФЕЦЬКОГО

Святослав Гординський

Українському мистецтву в нашому 20-ому сторіччі рідше не пощастило. І під час обох світових воєн, і в ніби мирні часи між ними і після них, з однаковою заїлістю йшло полювання не лише на саму українську людину, але й на усі вияви її духової творчості, в тому й мистецтво. Як би хтось сьогодні, вже недалеко кінця нашого сторіччя, схотів видати монографії найвидатніших майстрів українського мистецтва, діяльних у тій добі, таких, наприклад, як Олекса Новаківський, Юрій Нарбут, Михайло Бойчук, Петро Холодний-старший, Анатоль Петрицький та цілої плеяди інших визначних мистців, ні в одному випадку не міг би скласти цілісної монографії кожного з них, бо твори їх були майже цілістю або частинно знищені різними завойовниками українських земель. Претексти для знищення творів мистецтва можна було кожночасно знайти — це міг бути інший погляд на якісь історичні чи культурні події, портрети немилих даному режимові осіб, не тільки сучасних, але й з-перед одного-двох сторіч, релігійні теми і також теми побутові, в яких були зображення традиційних народних звичаїв України. Окрему групу складали твори мистців проскрибованих, особливо тих, що, не бажаючи жити під диктаторським режимом, воліли податися в країни вільного світу. Тут не пощаджено навіть їхніх портретів національного поета України Тараса Шевченка, за свої соціальні мотиви визнаного теж у комуністичному світі, — вже після останньої війни у Львівському музеї українського мистецтва знищено його високомистецькі портрети роботи Миколи Азовського і скульптуру Архипенка «Шевченко на засланні». В Києві зі 150 олійних і акварельних портретів діячів української культури роботи Анатоль Петрицького, твори якого були визнані за найкращі в советському павільйоні венеційської «Беннале», залишилося не більше як десяток акварель, знищено навіть його знаменитий портрет найвизначнішого тоді режимного поета Павла Тичини, все за «націоналістичний формалізм» у добі єдино дозволеного соцреалізму. З усього залишилося тільки трохи журнальних репродукцій.

Не минула подібна доля й творчості Леоніда Перфецького, якому присвячена ця монографія. В молоді свої роки він був вояком армії Української Народної Республіки і після війни він змалював у цілих серіях олійних та акварельних картин різні епізоди історичних подій, співучасником яких він був. Чимало його творів залишилося у Львові, який після гітлерівсько-сталінського пакту перейшов під владу Сталіна. Тоді знищено чимало творів Перфецького, що були у львівських музеях і у видавництві «Літопис Червоної Калини», журналі комбатантів Визвольних змагань 1917-21 рр. Проте мистець, який після

4. Сальцбург, Олія, 33x43 см., 1953.

4. Salzburg. Oil, 33x43 cm., 1953.

4. Salzbourg. Huile, 33x43 cm., 1953.

закінчення студій у Краківській академії мистецтв 1925 року перенісся до Парижа, зберіг чимало своїх творів у тамошньому Українському музеї, а також інший український музей у Празі мав немало збірку його творів.

А все ж і тут не пощастило. Під сам кінець війни музей у Празі знищила частинно аліантська летунська бомба, а те що збереглося, забрали чеські комуністи і передали Москві. За всім і слід загинув. Щождо музею паризького, то його цілістю skonфіскували німці і вивезли в невідоме, де всі експонати — історичні документи і твори мистецтва — пропали без сліду. А там було понад 40 картин Перфецького, який був у тому музеї мистецьким кустосом. Самого ж мистця вивезено в ролі аграрного робітника до Німеччини. Все ж «Українському Видавництву» у Львові вдалося витягти мистця з Німеччини до Львова в ролі ілюстратора. Він і справді дав тоді низку цікавих і актуальних рисунків для місячника «Наші дні», але українська преса під наглядом гештапо була забідна забезпечити мистцеві прожиток, тож він перейшов до Української мистецької школи викладати в ній рисунок.

Щойно по війні вдалося Перфецькому перенестися до Монреалю в Канаді, де знання французької мови дало йому змогу зв'язатися з українськими і французькими церковними колами і віддатися релігійному малярству.

Отак ця монографія, яку дістає у свої руки читач, дає спробу охопити цілу творчість мистця, але, силою обставин, деякі важливі періоди його творчості, особливо краківський- львівський і паризький, з браку даних матеріалів зображені не так повно, як цього вимагала б нормальна монографія. Особливо дається відчутти брак творів раннього львівського періоду, до якого належали твори баталістичні, позначені експресіоністичною динамікою, і зокрема зовсім бракує незвичайно цікавих творів періоду паризького, сповнених формальними елементами модерністичних шукань того часу. Цей паризький період нашого мистця був дуже цікавий. Він у Парижі студіював у мистецькій школі Андре Льота, який, до речі, двічі брав участь у виставках сучасного мистецтва в Українському національному музеї у Львові, де він показував свої блискучі кубістичні картини, пов'язані типово романською логікою форм. А ця логіка Льота була близька українському мистецтву, де ритмічна гармонія форм була і є головною метою творчого вияву. В тому періоді мистецьких шукань Перфецький виставляв свої твори в престижевому Салоні Тюільрі та в приватних галеріях. 1931 року автор цих рядків привіз з Парижа до Львова на Першу виставку АНУМ (Асоціація незалежних українських мистців) низку

невеликих творів Пікассо, Дерена, Шагала, Модільяні, Северіні і ін. парижан та твори найвидатніших українських мистців тодішнього Парижа — Грищенко, Глущенко, Андрієнка, Хмелюка й інших, а між ними і середньої величини картину Перфецького «Матрос». Ця картина, витримана в гамі ясно і темно синіх барв, належала до найкращих на виставці і звертала загальну увагу. Не задовольняла вона тільки тих, для кого Перфецький мав бути завжди тільки баталістом, майстром зображення коней в скаженій атаці кінноти...

Твори з цієї незвичайно цікавої паризької доби мистця не збереглися, нам не вдалося знайти ні одного зразка бодай для репродукції. Вони пропали частинно в паризькому музеї, а частинно під час примусового виїзду мистця з Парижа до Німеччини. Коли мистець приїхав звідти до Львова, він узагалі ніяких своїх творів не мав, усе залишилося напропаще.

Отак ядро репродукцій цієї монографії творять його акварелі із зображеннями різних епізодів доби Визвольної боротьби, коли то червоні і білогвардійські армії, хоч і ворожі собі, найважливішим своїм завданням уважали знищення молоді Української Демократичної Республіки. Боротьба була нерівна, з одного боку були вишколені ще царськими генералами московської армії, з другого — молоді армії України, складені з добровольчих формацій колишніх російських та австрійських армій, і численних, але не завжди здисциплінованих повстанських відділів, що часто вели воєнні акції на власну руку. Західні альянти, які мріяли про відродження старої царської імперії, обсадили своїми військами (французами й греками) чорноморські порти і фактично замкнули Україні доставки закупленої на Заході амуніції й медикаментів. Це довело до того, що українські армії знайшлися оточені з усіх боків у т. зв. «чотирикутнику смерті», де їх добивала епідемія тифу. Отак цикл збережених малюнків Перфецького з того періоду слушно творить центральну частину монографії. Незалежно від їх документально-історичної вартости, вони позначені справжнім творчим патосом і драматизмом тієї автентичности, що її може дати тільки глибока внутрішня напруга свідка пережитих подій.

Куди іншим типом є малюнки Перфецького з часу, коли він під кінець останньої війни був малярем-кореспондентом української дивізії «Галичина», створеної німцями з ідейної української молоді, яка за всяку ціну змагала до того, щоб уже зарисований кінець війни не застав її беззбройною. В останніх місяцях війни частини тієї дивізії знайшлися в долішній Австрії, де вони після розвалу німецького Райху перейшли зі зброєю до британської армії, були там обезброєні і, після усяких тимчасових

таборів, були перевезені до Англії. Але Перфецького там уже не було, він після короткого перебування в лавах партизан, яких він також зафіксував своїми малюнками, добився до таборів переміщених осіб в Австрії, звідки згодом переїхав до Канади. Малюнки Перфецького з того періоду назагал більш статичні, бо безпосередньої участі в боєвих діях він не брав.

У складних повоєнних економічних умовах ЗСА і Канади важко було мистцям вижити з самої вільної творчості, тож навіть видатні американські мистці намагалися поєднати своє мистецтво з чимсь практичнішим — педагогікою, реклямою, друкарством, текстилем, технічним рисунком тощо. Постійно велике запотребування було на мистців збоку релігійного мистецтва, яке в Новому світі притягнуло до себе чимало мистців прибулих з Європи. Між ними був і Перфецький, який у цій ділянці мистецтва мав уже певний досвід, він бо ще в 20-их роках у Галичині виконав різні мистецькі праці для церков у Горуцьку і Лабовій, під час студій у Кракові намалював образ для гарнізонного костела в Познані, пізніше для монастиря Кармелітів у Грацу в Австрії, а у Франції співпрацював з «Генеральною прокурою», головною фірмою релігійного мистецтва в Парижі. Осівши в Монреалі, в 50-их роках найбільшому місті Канади, він наладнав зв'язки з українськими і французькими церквами і до кінця свого життя працював у цій ділянці мистецтва.

Між творами Перфецького з того монреальського періоду слід згадати передусім два його настінні образи в Ораторії св. Йосифа з життя брата Андрея, засновника тієї святині. Другим важливим твором було розмалювання української католицької церкви Св. Духа цілою серією релігійних композицій, окремих фігур святих та багатої орнаментики. На жаль, в атмосферичних умовах великого міста і з причини своєчасно не наладної вентиляції свіжої будови, ті розписи чимало потерпіли від вогкості. Праці Перфецького є ще в інших місцевостях Квібеку. Не запускаючись в якісь стилістичні експерименти, мистець у своїх церковних творах тримався традиційних реалістичних метод зображення, де треба — з потрібною дозою декоративного звучання. А втім, вимоги замовців таких творів не завжди покриваються з бажанням чи спроможностями мистців. Автор цих рядків, який сам працював у цій ділянці, пригадує собі, що спочатку 50-их років в Америці ще всевладно панував стиль, складений із симбіози готики, ренесансу й академізму, що, головню в українських церквах, давав враження чогось чужого. Ми мали і маємо тут свої власні традиції, але введення їх на американському континенті забрало цілі десятиліття часу.

Перфецький був свідомий цього комплексу і, як це показують його праці в церкві Св. Духа, з самого початку пробував скерувати своє малярство в тому напрямку.

Проте, найбільшим сутомистецьким досягненням Леоніда Перфецького в ділянці релігійного малярства є серія його проєктів до останньої книги *Нового заповіту* — *Об'явлення св. Івана Богослова*, званого *Апокаліпсою*, що дає містичний образ кінця старого світу перед остаточною перемогою християнства. Мистець пророцькі кінцесвітні мотиви Апокаліпси поєднав з нуклеарними проблемами нашої доби, якій загрожує не тільки кінець старих поганських вірувань, але й існування самої нашої планети. В 24 майстерних картинах мистець зобразив кошмарні епізоди космічного руйнування, і це нове зображення старої, але вічноживої теми надає цим мистецьким творам особливої глибини й актуальності. Нам не відомо, де і чи взагалі мистець плянував виконати свої проєкти на стінах якоїсь церкви, але нам важливо ствердити ту вдумливість і серйозність з боку мистця, з якими він підійшов до своєї теми, поширюючи межі релігійного мистецтва і переносячи духа старого світу в нашу сучасність. Тому теж треба уважати цей апокаліптичний цикл другим апогеєм мистецької творчості Перфецького.

Ідеалом кожного українця, якому на серці лежить доля української культури, є мати в столиці своєї країни національний музей, у якому були б збережені і показані народові твори чільних майстрів українського мистецтва. В сучасних умовах такий музей ще не можливий, тому добре, що численні твори мистців, яким місце в такому музеї, зберігаються поза межами України. До тих мистців належить і Леонід Перфецький, воїн і мистець, що зафіксував свою добу у правдивих і живих творах, здібних хвилювати людські душі.

5. Хрещення Києва. Шкіц до картини, аквареля.
5. Baptism of Kiev in 988. Sketch for a painting. Watercolor.
5. Le baptême de Kiev en 988. Esquisse pour un tableau. Aquarelle.

THE ART OF LEONID PERFECKY

Sviatoslav Hordynsky

Ukrainian art in the 20th century has not achieved the level of recognition by contemporaries that it deserves. During both world wars and the seemingly peaceful times between and following them, not only Ukrainians themselves but also all manifestations of their spiritual activity, including art, were hunted down as objects of destruction.

Today, at the close of the 20th century anyone who might wish to undertake the publication of monographs devoted to the most prominent masters of Ukrainian art who were active during this period and included such well-known names as Oleksa Novakivsky, Jurij Narbut, Mykhajlo Bojchuk, Petro Kholodny, Sr., and Anatol Petrycky — would be unable to compile a complete monograph on any one of them, for their works were either completely or partially destroyed by various conquerors of Ukrainian lands. These conquerors could always justify the destruction of entire museum collections because they included unwanted portraits of Ukrainian heroes or contained certain religious and traditional themes that these conquerors wished to eradicate.

The works of proscribed artists — especially those unwilling to live under a dictatorial regime who preferred to set out for countries of the free world — became a special target. Not even portraits of Taras Shevchenko, the national poet of Ukraine — a poet recognized in the communist world because of the social motifs in his works — were spared destruction! Thus, the highly regarded portraits of the artist by Mykola Azovsky, as well as Archipenko's sculpture, "Shevchenko in Exile," were destroyed in the Museum of Ukrainian Art in the city of Lviv, right after the last war.

In Kiev, out of 150 oil and watercolour portraits of famous figures of Ukrainian culture by Anatol Petrycky (whose works were acknowledged as the best in the Venice Biennale's Soviet pavilion), no more than a dozen have survived to this day. Even his magnificent portrait of the most famous poet of that time — Pavlo Tychyna, a protege of the regime — was destroyed because he committed the sin of "nationalist formalism" in an era when socialist realism was the only form of art allowed. Of the entire total printed, only a few-magazine reproductions have survived.

A similar fate befell the creative works of Leonid Perfecky, to whom this monograph is dedicated. In his early years Perfecky was a soldier in the army of the Ukrainian National Republic. After the war he depicted various historical events of this period in several series of oil and watercolor paintings. A considerable portion of his work was in Lviv when the city fell under Soviet domination after the Molotov-Ribbentrop Pact. The paintings, housed in the museums of Lviv and in the collection of the historical journal "Chervona

6. Концентрак у Сібіру.
6. In the Siberian Concentration Camp.
6. Dans le camp de concentration
sibérien.

Kalyna," published by the veterans of the 1917-1920 war of liberation, were almost completely destroyed. Fortunately, the artist himself, who had moved to Paris in 1925 after graduating from the Cracow Academy of Fine Arts, had taken a number of his works with him and donated them to Ukrainian museums in Paris and Prague.

Even outside the borders of Ukraine fate was not kind to Perfecky. At the end of the war an Allied bomb partially destroyed the Prague museum. Whatever remained fell into the hands of Czech communists, who transferred all the intact works of art to Moscow. There everything disappeared. As for the museum in Paris, all of its historical documents and works of art were confiscated by the Nazis and moved to an unknown location. These too disappeared without a trace.

Included in the Paris collection were some 40 paintings by Perfecky, who was the museum's curator. Against his wishes the artist himself was deported to Germany as an "agrarian worker". "The Ukrainian Publishers" firm of Lviv managed to track him down and have him transferred to Lviv, where he worked as an illustrator for the monthly journal "Nashi Dni" ("Our Days"). The Ukrainian press, however, under the watchful eye of the Gestapo, was too poor to pay for the artist's livelihood, and he was subsequently forced to work for a local Ukrainian school of art where he gave instruction in drawing.

After the war Perfecky succeeded in emigrating to Montreal, where his knowledge of French enabled him to make contacts with French and Ukrainian church institutions and to devote himself from then on to religious art.

While this monograph attempts to encompass all spheres of the artist's creative work, certain important periods of his output — especially those of Cracow/Lviv and Paris — are not as fully represented as would be expected in such an important monograph, due to the scarcity of certain materials. Particularly painful is the absence of works from the artist's early Lviv period, which consisted mainly of battle scenes noted for their expressionistic dynamics. Also totally missing are the unusually interesting works of his Paris period, filled with formal elements of modernistic strivings of that time.

Perfecky's Paris period was especially notable. While there, he had studied painting under the tutelage of André Lhote (who, incidentally, took part twice in exhibits of modern art at the Ukrainian National Museum in Lviv, where he exhibited his brilliant paintings of cubic art, characterized by the typically Romanesque logic of forms).

Lhote's logic was close to the heart of Ukrainian art, in which the rhythmic harmony of forms always was and still remains the

main objective of artistic expression. In that period of artistic strivings Perfecky exhibited his works at the prestigious Tuileries Salon as well as in private galleries. In 1931 the author of this essay was fortunate to bring from Paris to Lviv a series of medium-sized works by Picasso, Derain, Chagall, Modigliani, Severini and other Parisians, as well as the works of the most prominent Ukrainian artists in Paris of that time, such as Gritchenko, Glouchenko, Andreenko and Khmeliuk. All were shown at the first exhibition of the Association of Independent Ukrainian Artists (AIUA) in Lviv, among them a mid-sized painting by Perfecky entitled "The Sailor." This painting, executed within a range of bright and dark-blue colors, was among the best at this exhibit and drew the attention of the general public. It displeased only those for whom Perfecky was to remain forever just a painter of battle scenes, a master in the depiction of horses in furious cavalry attacks.

The works of Perfecky's uniquely interesting Paris period did not survive, and we failed to find a single example which could at least have been reproduced for this monograph. They were lost partially in the Paris museum (which was robbed of its contents) and partially during the forced departure of the artist from Paris to Germany. When Perfecky subsequently returned to Lviv, he no longer had any of his works. Everything had remained behind, fated for destruction.

As a result, the nucleus of this monograph is his watercolours, depicting various scenes from the time of the Ukrainian War of Liberation, during which both the Red and White Russian armies, although antagonistic to each other, shared as their most important task the destruction of the young Ukrainian Democratic Republic.

The struggle was unevenly matched. On one side stood the Russian armies, still trained by the tsarist generals. Facing them, on the other side, were the young armies of Ukraine, consisting of volunteer formations of the former Russian and Austrian armies, as well as numerous but not always disciplined guerilla detachments which often undertook military operations on their own. The Western Allies, whose fervent dream was the rebirth of the old tsarist empire, occupied the Black Sea ports with French and Greek troops, and in effect blocked supplies of ammunition and medicine bought in the West from ever reaching the Ukrainian mainland. Consequently, the Ukrainian armies found themselves surrounded on all sides by the so-called "circle of death." They were also being decimated by a typhus epidemic.

Thus, the series of paintings by Perfecky which survive this period deservedly form the central portion of this monograph. Apart from their importance as historical documents, they are charac-

terized by true creative pathos and dramatic authenticity, which can be put on canvas only by an eyewitness who experienced deep within his own being the impact of those events.

A totally different style of Perfecky's creativity can be found in his paintings that date to the end of the second world war, when he was artist-correspondent in the Ukrainian division "Galicia." This division had been created by the Germans from among the ranks of idealistic Ukrainian youth which tried to remain armed at all costs as the war's end became imminent. During the final months, detachments of this division found themselves in the lower regions of Austria, where, after the fall of the German Reich, they went over to the British army still armed. They were disarmed by the latter and transported to England after spending various periods of time in temporary camps.

But Perfecky was no longer among them. After a short sojourn in the ranks of the guerillas — whose actions he also set on canvas — he made his way to the displaced persons' camps of Austria, from which he subsequently emigrated to Canada. Perfecky's paintings of that time generally are more static in nature because he did not take any direct part in military activities.

In the complex postwar economic conditions in the United States and Canada, few artists could earn a living from their creative talents alone. Even prominent American artists had to combine their art with something more practical such as teaching, advertising, printing, working with textiles, drafting and the like. There was a strong demand for artists in the field of religious art, however, which in the New World attracted quite a few artists who had arrived from Europe. Among them was Perfecky, who already had considerable experience in this branch of art. In the 1920s he had done various types of work for churches in Horutsk and Labova in Galicia. Later, during his studies in Cracow, he had done a painting for a Roman Catholic church in Poznan and, after the First World War, for the Roman Catholic church-fortress in Poznan, and another for the Carmelite monastery in Graz, Austria. And in France he had worked for the "Procurance Generale," the main firm dealing with religious art in Paris. After settling in Montreal, which was Canada's largest city in the 1950's, he made contacts with the Ukrainian and French clergy, working to the end of his life in the field of religious art.

Foremost among the works of Perfecky from this Montreal period are his two full-length wall frescoes of Brother Andre, the founder of St. Joseph's Oratory, which hang at the entrance of the church. His second important achievement of that period was the embellishment of the Ukrainian Catholic Church of the Holy Ghost with an entire series of religious paintings, including individual

compositions of the saints. Unfortunately, in the harmful atmospheric conditions of a large city and also because proper ventilation had not been provided in the new building, these paintings have been greatly damaged by humidity.

The works of Perfecky also are found in other localities in the province of Quebec. Never carried away by stylistic experiments, the artist always adhered to traditional methods of realistic depiction in his works, adding the appropriate measure of decoration whenever necessary.

However, the demands of customers who placed their orders for such works of art did not always coincide with the wishes or means of the artist. The author, who also worked in this branch of art, recalls that at the beginning of the 1950's a style consisting of a symbiosis of Gothicism, Renaissance and Academicism still reigned supreme in America — which gave the impression of something totally foreign in Ukrainian art. Within religious art we always had (and still have) our own age-long traditions, but it took entire decades to introduce them on the North American continent. Perfecky was very much aware of this and from the beginning tried to steer his work in that direction, as his paintings in the Church of the Holy Ghost testify.

Perfecky's greatest artistic achievement in the realm of religious art is a series of projected paintings based on the text of the last book of the New Testament known as the Revelation of St. John the Divine, or the Apocalypse, which gives a mystical depiction of the end of the world before the final victory of Christianity. The artist combined the prophetic motifs relating to the end of the world in the Apocalypse with the nuclear problems of our era, which finds itself not only on the threshold of the end of pagan beliefs, but also of our very planet itself.

In 24 masterpieces, the artist depicted the nightmarish episodes of cosmic destruction, and this new depiction of an old but eternally alive theme imparts a special kind of depth and relevance to these works. We do not know whether the artist had any plans of transferring these projected paintings to the walls of a specific church, but it is important to affirm the meditation and seriousness with which he approached his subject, expanding the limits of religious art and transferring the spirit of the old world to our modern times. For these reasons one must consider this apocalyptic cycle to be the second apogee in the creativity of Leonid Perfecky.

The most fervent wish of every Ukrainian for whom the fate of Ukrainian culture is of the utmost importance is to have a Ukrainian national museum in the capital of his own country — a museum in which the works of the most prominent masters of Ukrain-

ian art would be preserved and displayed. Under present conditions the idea of such a museum cannot be realized; thus, it is indeed fortunate that countless works of Ukrainian artists which could be housed in such a museum are being preserved outside the borders of Ukraine. Among these artists is Leonid Perfecky, a soldier and an artist who immortalized his own era in true and vibrant paintings which are capable of rousing the deepest emotions within people's souls.

7. *Сутичка над морем, 1920. Рисунок.*
7. *Skirmish at Sea. 1920. Drawing.*
7. *Escarmouche en mer. 1920. Dessin.*

LEONID PERFECKY

NOTICE BIOGRAPHIQUE

La révolution russe de 1917 réveilla les peuples opprimés, qui se lancèrent dans une lutte de libération longue et ardue. En Ukraine, la guerre de libération contre les armées Blanche et Rouge dura jusqu'en 1920. Malgré son échec, elle suscita l'éveil du nationalisme dans les domaines culturels et politiques. Ce sentiment national se manifesta non seulement en Ukraine, mais aussi à l'étranger, où avait émigré nombre d'artistes, d'écrivains et de combattants des luttes de libération. Parmi ces derniers se trouvait aussi le peintre Leonid Perfeky.

Perfeky est né le 23 février 1901 à Ladyzhyntsi, dans la région de Kiev. Il commença ses études à l'Université de Moscou au début de la Première Guerre Mondiale, mais fut très vite mobilisé à l'école des officiers de St-Pétersbourg. Dès le début de la révolution, Perfeky s'engagea dans l'armée nationale ukrainienne, où il prit la tête d'un escadron de cavalerie. En 1920, après que les restes des armées ukrainiennes aient été refoulés d'Ukraine de l'Est vers la Pologne, et désarmés, Perfeky entama sa formation artistique à l'Académie des Beaux-Arts de Cracovie. En 1925, il se rendit à Paris, où il continua ses études auprès du peintre cubiste André Lhote. Les oeuvres de Perfeky furent exposées à plusieurs reprises à Paris. Il fut aussi conservateur du Musée Ukrainien de Paris.

Pendant la Seconde Guerre Mondiale et l'occupation de la France par les Nazis, Perfeky fut déporté en Allemagne comme "ouvrier agricole". Lorsqu'il tomba malade, les autorités nazies lui permirent de se rendre à Lviv, où il travailla comme illustrateur pour la presse ukrainienne et enseigna à l'École des Beaux-Arts. À la fin de la guerre, il se trouvait en Autriche. Après avoir passé plusieurs années dans des camps pour personnes déplacées, il émigra au Canada en 1951. Il est mort à Montréal le 25 octobre 1977.

On peut distinguer trois périodes différentes dans l'oeuvre de Leonid Perfeky. Au début de sa carrière artistique, il peignait des scènes de bataille, surtout celles de la guerre de libération de 1917 à 1920. Les tableaux de cette époque ont une valeur historique aussi bien qu'artistique. Perfeky, après tout, a vu ces événements de ses propres yeux. De cette période ne nous reste, malheureusement, que quelques huiles et une cinquantaine d'aquarelles. Toutes les oeuvres de Perfeky au musée ukrainien de Paris ont été détruites par les Nazis, et sa collection au musée ukrainien de Prague confisquée par les Soviétiques.

Pendant sa deuxième période, celle de Paris, Perfeky a exposé un grand nombre de toiles de style semi-abstrait au Salon des Tuileries et au Musée National Ukrainien de Lviv. La plupart des ces oeuvres ont disparu après la déportation de l'artiste en Allemagne.

8. Партизани. Рисунок.
8. Partisans. Drawing.
8. Partisans. Dessin.

La troisième période comprend les oeuvres exécutées pour des églises au Canada, dont l'Oratoire St-Joseph et l'église ukrainienne du Saint-Esprit, à Montréal sont les plus fameuses. Perfecky a également exécuté une série de 24 cartons sur des thèmes tirés de l'Apocalypse, destinés peut-être aux murs d'une église. C'est avec une grande maîtrise que l'artiste a su évoquer la débâcle du monde païen décrite dans les Révélations de Saint Jean le Divin, laissant présager la menace nucléaire de notre époque.

Cette monographie comprend les articles suivants: "L'art de Leonid Perfecky", par Sviatoslav Hordynsky (éditeur de ce volume); "Perfecky, peintre des batailles", par Petro Kholodny, Jr.; "Leonid Perfecky à Paris", un compte rendu de Sviatoslav Hordynsky de ses entretiens avec Perfecky dans son studio à Paris en 1935, et des extraits des lettres de Perfecky à Hordynsky. Les articles sont rédigés en ukrainien et en anglais; les légendes des reproductions sont également en français.

РЕЛІГІЙНЕ МИСТЕЦТВО

RELIGIOUS ART

ART RELIGIEUX

9. Святилище в українській католицькій церкві св. Духа в Монреалі.

9. Sanctuary of the Ukrainian Catholic Church of the Holy Ghost, Montreal.

9. Sanctuaire de l'église catholique ukrainienne du Saint-Esprit à Montréal.

10. Образи з життя брата Андрея, засновника
Ораторії св. Йосифа в Монреалі. Стінопис.
10. Scenes from the Life of Brother Andrew, Founder
of the Oratory of St. Joseph, Montreal, Mural.
10. Scènes de la vie du Frère André, fondateur de
l'Oratoire St-Joseph à Montréal. Peinture murale.

11. Образи з життя брата Андрія, засновника
Ораторії св. Йосифа в Монреалі. Стінопис.
11. Scenes from the Life of Brother Andrew, Founder
of the Oratory of St. Joseph, Montreal, Mural.
11. Scènes de la vie du Frère André, fondateur de
l'Oratoire St-Joseph à Montréal. Peinture murale.

12. Притвор в українській католицькій церкві св. Духа в Монреалі.

12. Vestibule of the Ukrainian Catholic Church of the Holy Ghost, Montreal.

12. Narthex de l'église catholique ukrainienne du Saint-Esprit à Montréal.

ЛЕОНІД ПЕРФЕЦЬКИЙ — БАТАЛІСТ

Петро Холодний, мол.

Леонід Перфецький найбільш відомий нашому громадянству як маляр баталіст. Батальне малярство зображує бойові дії, які відбуваються у безпосередньому контакті з ворогом із стріляниною на близькій віддалі або в боротьбі на шаблі чи багнети. Таке малярство в сучасну пору вже втратило свою рацію існування. Війна тепер відбувається майже виключно поміж літаками, танками та морськими підводними чи надводними спорудами.

Не так було в середніх віках та 17-18 ст. В той час майже кожний маляр був одночасно і баталістом. На Україні в 17 ст. однією з вимог для кандидата на майстра малярського цеху було уміння намалювати образ великого бою з усіма його атрибутами. В ті часи ані тем, ані матеріалу для спостережень ніколи не бракувало. Війни тоді були звичайним явищем і відбувалися вони за допомогою кінноти й піхоти та ще примітивної тодішньої артилерії. Але з часом і зі зміною обставин батальне малярство стало зникати і на Україні. Малярі почали малювати окремі типи козаків чи портрети історичних постатей військовиків. Найвидатнішим українським баталістом був на переломі 19-20 ст. Микола Самокиш. Він зображував вершників, а теми свої брав часто з козаччини. Окремі баталістичні сцени малювали також інші мистці, як, наприклад, Кирило Устиянович, а пізніше Іван Падалка. Але дехто перейшов на княжу або козацько-побутову тематику, а в наші часи на історичну, як недавно померлий Петро Андрусів.

Проте сталися події, які відродили добу баталістики в нашому мистецтві. Це була доба наших Визвольних змагань з часів від 1917 року аж до кінця Другої світової війни. Це була трагічна, але захоплива доба з усіма її світлими й темними моментами. Вона надхнула багатьох мистців, таких, як Осип Курилас, Петро Холодний-старший, Юрій Магалецький, Іван Іванець та інші, які частинно присвятились змалюванню її. Але особливо перенявся нею її безпосередній учасник, молодий талановитий юнак, пізніший славний маляр Леонід Перфецький.

Родина Перфецького походить з Галичини, але ще задовго до Першої світової війни вони переїхали на Велику Україну. Леонід народився, за його власним свідченням, 23 лютого 1901 року в Ладжинцях на Київщині. Під час війни його батьки проживали в Казані. Леонід скінчив середню освіту в місті Орлі і вступив до університету в Москві. Але його відразу, як і інших студентів, змобілізували, і він скінчив школу прапорщиків у Петергофі біля Петрограду. Бувши в запасовій частині, він, після більшовицького перевороту, вступив до війська самостійної Татарської республіки. Одночасно він міг студіювати в університеті в Казані. Коли більшовицька армія почала

13. Гора «Св. Дух» — В очікуванні наступу.
13. Mountain of "The Holy Ghost" — Before the Attack.
13. Mont du "Saint — Esprit" — Avant l'Attaque.

натискати на Татарську республіку, Перфецький переїхав до Києва і від того часу служив в Українській армії. Аж до 1921 року він увесь час був учасником бойових дій. Командував кінною сотнею і, як сам пише, спростовуючи слова генерала Крата, не мав тоді часу на «занотування» будь-яких сутичок чи бойових епізодів і не мав тоді у своїй торбі навіть нотатника для цього. Свої надзвичайно докладні зображення подій він завдячує дуже гострій зоровій пам'яті і доброму знанню анатомії коня, його постійного товариша, та вивченню на практиці ведення тодішніх походів та боїв.

Разом з Армією УНР Леонід Перфецький переходить на еміграцію і вступає до Краківської Академії Мистецтв до класи проф. Дембіцького. В Кракові знав добре польського маляра Войцеха Коссака, відомого баталіста, і часто заходив до його ательє. Але батального мистецтва, як такого, його ніхто і ніде не вчив.

В 1925 році Перфецький виїжджає до Парижу, забираючи з собою, як пам'ятку свого вояцького минулого, турецьку шаблю з чорною відзнакою Залізної дивізії.

В Парижі Перфецький студіював у майстерні маляра Андре Льота, у котрого також студіювали інші українські малярі, як, наприклад, Ярослава Музика. Заробляючи на життя своїм малярським фахом та виставляючи свої твори на різних європейських виставках, він прожив у Франції аж до Другої світової війни. До Німеччини виїхав примусово як робітник, а звідти до Львова, де працював як співробітник-ілюстратор «Українського Видавництва» та викладач рисунків в Українській мистецькій школі.

Коли створилась дивізія «Галичина», Леонід Перфецький знайшовся в її рядах як воєнний маляр і створив цілу низку мистецьких творів з життя і пригод дивізійників.

Після війни мистець виїхав до Канади і, хоч мав рідню у Торонті й Філядельфії, вирішив жити мистцем-самітником у церковних забудованнях при французькій катедрі в Монреалі. Останній період свого життя присвятив мистецтву релігійному.

Творчість Леоніда Перфецького треба розглядати в трьох площинах: як мистця-баталіста, як шукача нового мистецького вислову під час його студій у Парижі і як мистця релігійного мистецтва. Для українців він цікавий і має особливу вартість як баталіст. Тепер, коли на Україні затираються всі сліди існування нашої державности і героїчної боротьби за неї, творчість Леоніда Перфецького набирає особливої ваги та значення. Це не тільки цінний вклад у скарбницю нашого мистецтва, це також пластичне закріплення і відтворення в пам'яті майбутніх поколінь

найтрагічніших і одночасно найсвітліших моментів нашої славної історії. Перфецький з надзвичайною докладністю, але без всякої бутафорії чи прикрашування малював події або як очевидець, або, якщо ним не був, то, знаючи обставини, намагався відтворити їх якнайбільш правдиво. Для майбутніх баталістів його твори можуть бути незаступним джерелом. Він докладно зображує всі атрибути військового побуту: уніформи, відзнаки, зброю, — все оживає під його пензлем чи олівцем. Він дає портрети діючих осіб, як, наприклад, генерала (тоді полковника) Сальського на коні, як він владним рухом руки наказує скинути російський прапор з Київської міської Думи в серпні 1919 року. Або зображення старшин 6-ої Дивізії з генералами Безручком та Змієнком на чолі кінного відділу.

За характером своєї баталістичної творчості Леонід Перфецький — ілюстратор. Він відтворює події нашої модерної історії цілком реалістично, без ухилів до всяких «ізмів». І ці ілюстрації живуть справжнім, повним трагізмом, а часом і величі, життям.

Але він зумів схопити не тільки зовнішні прикмети подій і людей, а також настрої, дух тієї епохи. Найтрагічніші його твори це «Крути», здобуття Арсеналу, події двох Зимових походів, це залізнична станція, повна тифозників, що вмирають чи вже померли.

Так само боротьба 1918 року з поляками надхнула мистця до цілого ряду творів, з яких найбільше вражає своєю динамікою «Оборона залізничного двірця у Львові». В пізніших часах боротьба УПА і врешті нотатки з походів Дивізії Галичина — все це неоцінена спадщина Леоніда Перфецького-баталіста.

Як ілюстратор, Перфецький залишиться в історії українського мистецтва також як автор ілюстрацій до «Енеїди» Котляревського ще раз «перелицьованої» під сучасну пору. У Перфецького герої «Енеїди» це вояки українських армій, одягнені в уніформи українських військових формацій. Він докладно зображує одяг, відзнаки і зброю.

Техніка, в якій працював Перфецький, це переважно аквареля або кольорові олівці. Часом обидві ці техніки сполучені разом. В цих техніках він дійшов до великої майстерности. Праць виконаних олійною фарбою, є значно менше, хоч і вони стоять на високому мистецькому рівні. У всіх його працях, незалежно від техніки, в якій вони виконані, завжди домінує рисунок. І, хоч він мав нотатник з собою лише тоді, коли був воєнним дивізійним малярем, він занотовував усе своєю надзвичайно докладною зоровою пам'яттю.

Уся творчість Леоніда Перфецького має велику вартість, як мистецьку, так і історичну. Спадщина його повинна бути збережена для майбутніх поколінь як незаступний документ, як красномовне свідцтво безстрашного учасника тих подій.

14. Зустріч Карла XII з козаками. Акв.
14. Meeting of Charles XII with the Cossacks. Watercolor
14. Rencontre de Charles XII avec les Cosaques. Aquarelle.

LEONID PERFECKY

Painter of Battle Scenes

Petro Kholodny, Jr.

Leonid Perfecky is best known in the Ukrainian community as a painter of battle scenes. Traditional battle painting portrays soldiers and horses in direct contact with the enemy, firing at close range or engaged in hand-to-hand combat with sabers or bayonets. Today, of course, such representations are no longer valid since wars are fought almost exclusively with tanks, aircraft, and naval vessels.

In the Middle Ages and the 17th and 18th centuries, however, nearly every artist included battle scenes in his repertoire. In Ukraine during the 17th century, one of the requirements confronting a candidate for the Painters' Guild was the ability to paint a large-scale war scene with all its attributes. This was a time in which neither theme nor subject matter was ever lacking. War was a common phenomenon that included cavalry, infantry, and still primitive artillery.

With the passage of time and changing circumstances, however, the painting of battle scenes began to disappear in Ukraine. Depictions of specific Cossack types and portraits of historic military figures became the new subject matter for artists dealing with military themes. However, the genre did not die out completely. Many of the works of Mykola Samokysh, the most prominent Ukrainian painter of battle scenes and equestrian figures at the turn of the 20th century, were inspired by events of the Cossack past. Battle scenes were also featured in the paintings of Kyrylo Ustianovych and Ivan Padalka. Contemporary artists, such as the late Petro Andrusiw, painted not only battle scenes but also genre themes from the mediaeval and Cossack eras.

The struggle for Ukrainian independence from 1917 to 1920 revived the battle theme in Ukrainian art. This ultimately tragic yet fascinating period in Ukrainian history, with all its bright and dark moments, inspired such artists as Osyp Kurylas, Petro Kholodny, Sr., Yuriy Mahalevsky, and Ivan Ivanets. One of the artists who was particularly absorbed by the stirring events of the time, and who himself participated in some of them, was a talented young man named Leonid Perfecky.

Perfecky's family originated in Galicia in Western Ukraine but moved to Eastern Ukraine long before the First World War. Leonid Perfecky was born on February 23, 1901, in Ladyzhyntsi in the district of Kiev. During the war his parents lived in Kazan. Perfecky finished his secondary education at Orel and entered the university in Moscow. His studies were interrupted when, along with other students, he was mobilized. He completed officer cadet school in Peterhof, near Petrograd. Perfecky served in the reserves and, after the Bolshevik revolution, chose to enlist in the army of the Independent Tatar Republic. He was able to continue his studies at the University of Kazan.

15. Розвідувач на Чорному морі,
1920. Рисунок.

15. Military Scout on the Black Sea,
1920. Drawing.

15. Éclaireur sur la Mer Noire. Dessin.

When the Bolshevik forces began to exert pressure on the Tatar Republic, Perfecky moved to Kiev and began to serve in the Ukrainian army. Until 1921 participating in battles was a full-time occupation for Perfecky. He commanded a cavalry company and, as he himself writes, refuting the words of General Krat, had no time to "note down" any armed encounters or battle episodes. Indeed, the artist had no materials in his possession with which to do so. His extraordinarily detailed rendering of events, executed some years later, he attributed to a keen visual memory, a good knowledge of the anatomy of the horse, his constant companion, and the practical knowledge acquired from his experience in the conduct of campaigns and battles.

After the final seizure of Eastern Ukraine by Soviet forces, Perfecky emigrated with the remnants of the Ukrainian National Army to Poland. He entered the Cracow Academy of Arts and studied with Professor Dembicky. He also became a close friend of the Polish artist Wojciech Kossak, the leading master of battle scenes, and often visited his atelier. However, Perfecky developed his skill of depicting battle scenes on his own; he never took lessons in this area from any artist.

In 1925 Perfecky moved to Paris, taking with him, as a token of his military past, a Turkish saber with the emblem of the "Zalizna Diviziya" — the Iron Division of the Ukrainian National Republic. In Paris Perfecky studied, with other Ukrainian artists, in the art school of Andre Lhote. He remained in Paris, earning his livelihood as an artist and displaying his works at various European exhibits until the outbreak of the Second World War. He was deported to Germany as a laborer but managed to move to Lviv, where he worked as an illustrator and teacher at the local art school. When the infantry division "Galicia" was formed, Perfecky joined its ranks as a military artist and produced a series of works on the life and experiences of the division.

After the war Perfecky emigrated to Canada, where he decided to live in solitude in a building owned by the Cathedral of Montreal. He devoted the last years of his life to religious painting.

Perfecky's art falls into three categories. He was a painter of battle scenes, an artist who experimented in the field of modern art, and a religious painter. Because of the occupation of Ukraine by Soviet forces, subsequent attempts to obliterate all traces of the existence of an independent Ukrainian nation, and the heroic battles for an independent Ukraine, Perfecky's works are of special interest and value to all Ukrainians. Besides making an important contribution to the treasury of Ukrainian art, Perfecky's paintings recreate and fix in the minds of future generations the most tragic and, at the

same time, the most glorious moments of Ukrainian history.

With painstaking detail, without pretension or embellishment, Perfecky renders events as an eyewitness; with full knowledge of the circumstances, he tries to recreate them with the greatest possible honesty. Perfecky's works should serve as a valuable guide to future artists intending to depict military encounters. They portray with great precision all aspects of military experience, which spring to life under Perfecky's pen and brush. Perfecky showed his subjects in action: Colonel Salsky, on horseback, orders with a commanding gesture the removal of the Russian flag from the City Council in Kiev; the sergeant majors of the Sixth Division are depicted on parade (as Generals Bezruchko and Zmiyenko head a cavalry detachment).

Perfecky's battle scenes characterize him as an illustrator who recreates events from Ukraine's modern history in a realistic style without resorting to any -isms except, perhaps, expressionism. These illustrations, full of tragedy and nobility, vibrate with real life. The artist managed to capture not only the general characteristics of the events he depicted, but also the mood and spirit of the times. Among his most powerful scenes are such compositions as the battle of Kruty, the capture of the Kiev Arsenal, the events of two winter campaigns and a railroad station filled with suffering, dead and dying soldiers.

The war of 1918 against the Poles was also a source of inspiration to Perfecky. "The Defense of the Railway Station in Lviv" can be singled out for its dynamic rendering. Perfecky's later works include portrayals of the combats of the Ukrainian Insurgent Army and sketches of the campaign of the Galicia Division.

Leonid Perfecky has left an irreplaceable legacy in the area of battle painting. However, he also holds a place in the history of Ukrainian art as the illustrator of Ivan Kotlyarevsky's satire on Virgil's *Aeneid*. Kotlyarevsky transformed the ancient Greeks into Ukrainian Cossacks, but Perfecky went even further, depicting the heroes of the *Aeneid* as soldiers in the Ukrainian armies, dressed in Ukrainian military uniforms. He rendered modern uniforms, weapons and insignia with great precision while retaining the folkloric humor of Kotlyarevsky's satire.

Perfecky was a master of both watercolor and colored pencil. Occasionally he combined the two techniques. He painted relatively fewer works in the oil medium, but this is not to say that his oil paintings are of lesser artistic quality. Sadly, few survive; because of their large size, they were easy targets for destruction.

In all of Perfecky's works, whatever the medium, the drawing dominates. This is due to the artist's keen visual memory, which enabled him to note and recreate complicated scenes in exquisite

detail. Perfecky's works are of great value both artistically and historically. His legacy should be carefully preserved as an indispensable document of historical events as well as an eloquent testimonial of a fearless participant in one of the greatest struggles of our time.

16. *Козаки під Трапезунтом. Олія. 1942.*
16. *Cossacks at Trabzon. Oil. 1942.*
16. *Cosaques à Trabzon. Huile. 1942.*

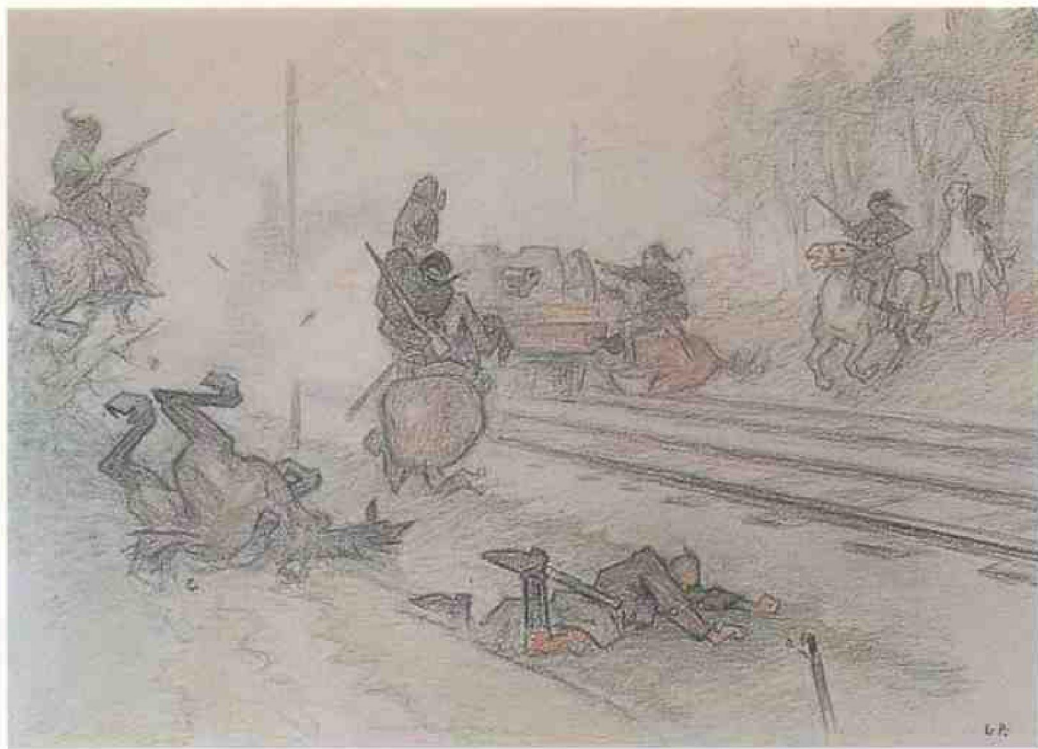
ВИЗВОЛЬНІ ЗМАГАННЯ
STRUGGLE FOR INDEPENDENCE
LA LUTTE POUR L'INDÉPENDANCE

17. Оборона студентським куренем залізничної станції Крути, 29 січня 1918. Акв., 31x41 см.
17. Defense of the Kruty Train Station by a Company of Ukrainian Students, January 29, 1918. Watercolor, 31x41 cm.
17. Défense de la Gare de Kruty par une compagnie d'étudiants ukrainiens. 29 janvier 1918. Aquarelle, 31x41 cm.

18. Здобуття Київського арсеналу, 1918. Акв., 20x26 см.
18. Capture of the Kiev Arsenal, February 4, 1918. Watercolor, 20x26 cm.
18. Prise de l'arsenal de Kiev. 4 février 1918. Aquarelle, 20x26 cm.

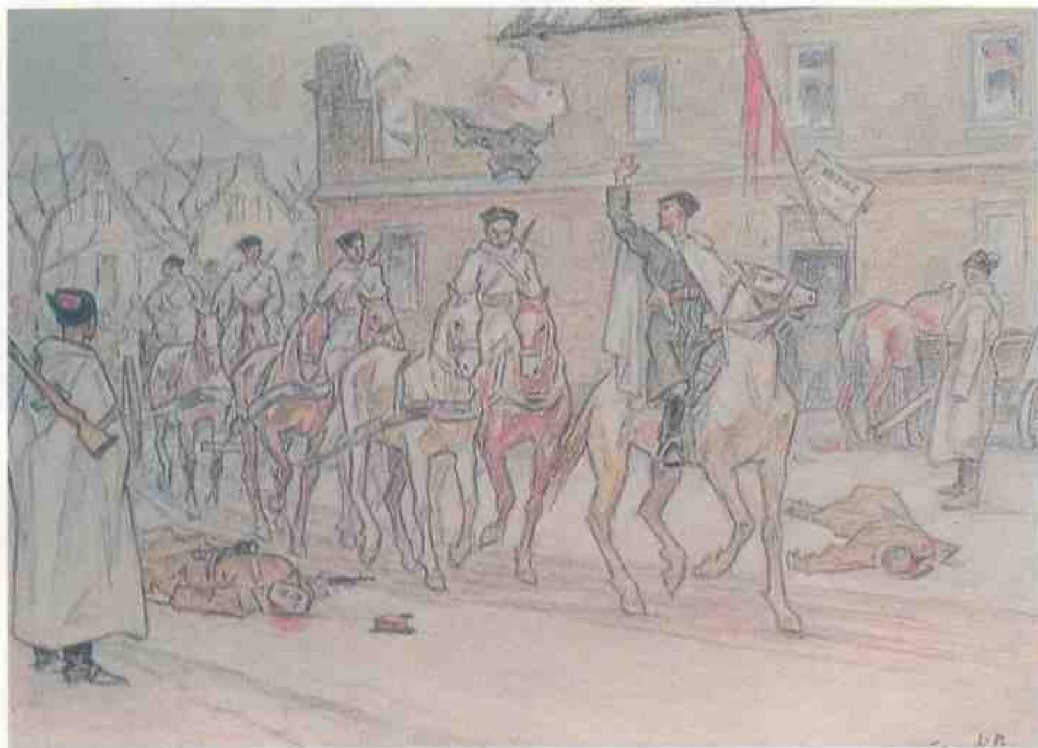

19. Атака козаків Чорної дивізії на бронепоїзд, 1918.
Акв., 44x52 см.

19. Cossacks of the Black Division
Attacking an Armored Train.
Watercolor, 42x52 cm.

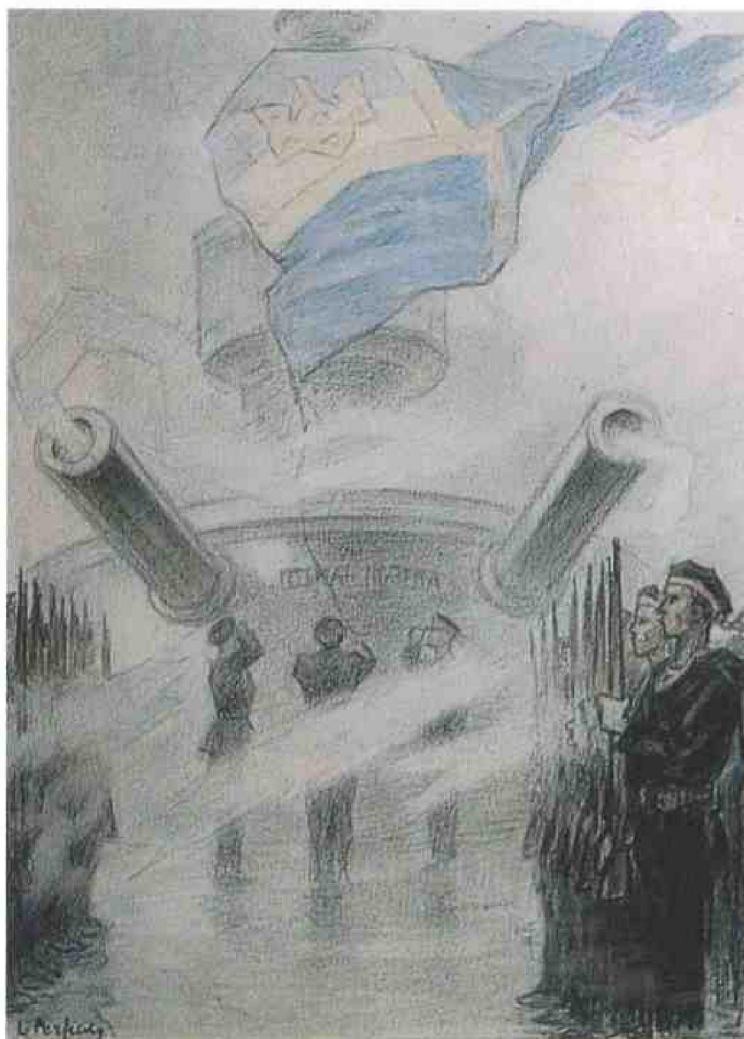
19. Cosaques de la Division Noire
attaquant un train blindé.
Aquarelle, 42x52 cm.

20. Артилерія Чорної дивізії вступає в Київ 2 березня 1918.
Акв., 41x51 см.

20. Entry of the Black Division
Artillery into Kiev, March 2,
1918. Watercolor, 41x51 cm.

20. Entrée de la Division Noire
d'artillerie à Kiev. 2 mars 1918.
Aquarelle, 41x51 cm.

21. Піднесення українського прапору на
Чорноморським флоті, 29 квітня 1918. Аква., 26'20
см.

21. Raising the Ukrainian Flag over the Ships of the
Black Sea Fleet, April 29, 1918. Watercolor, 26x20 cm.

21. Levée du drapeau ukrainien sur la flotte de la Mer
Noire. 29 avril 1918. Aquarelle, 26x20 cm.

22. Кавалерійська атака. Акв.
22. Cavalry Attack. Watercolor.
22. Attaque de cavalerie.
Aquarelle.

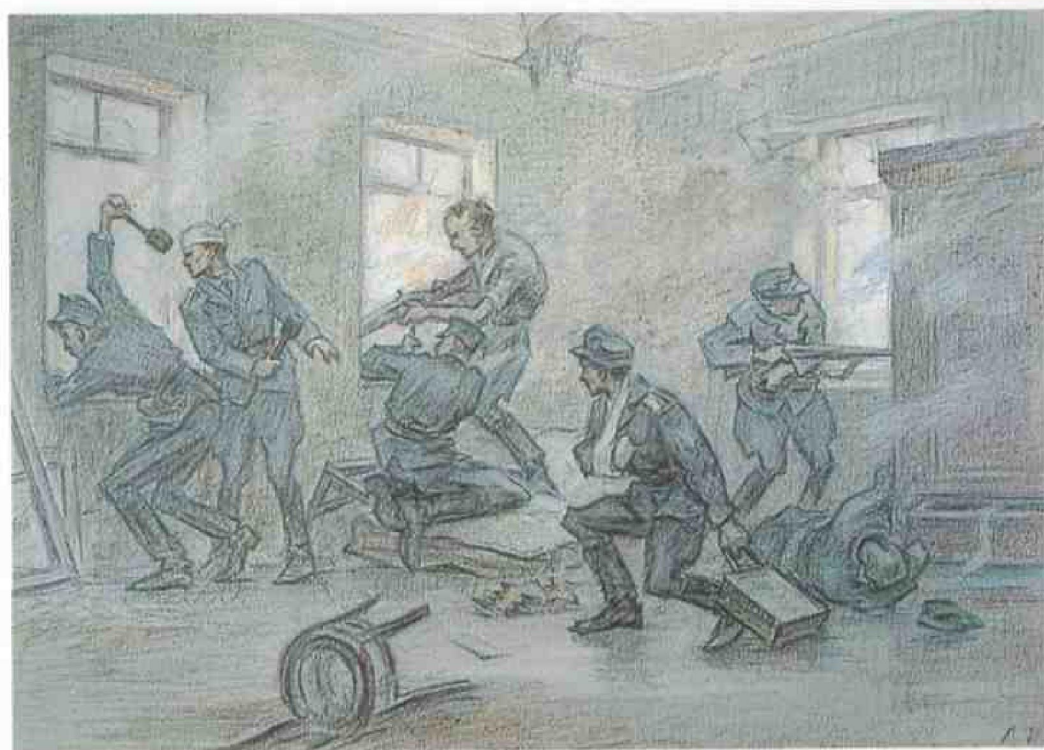

23. Духова оркестра на конях
вступає в Київ, 1918. Акв.,
41x51 см.
23. Brass Band Entering Kiev on
Horseback, 1918. Oil, 41x61 cm.
23. Fanfare à cheval entrant à
Kiev. 1918. Huile, 41x61 cm.

24. Бій з поляками за залізничний двірець у Львові, листопад 1918. Аква., 20x26 см.
24. Battling the Poles for Possession of the Lviv Train Station, November, 1918. Watercolor, 20x26 cm.
24. Bataille pour la gare de Lviv contre les soldats polonais. Novembre 1918. Aquarelle, 20x26 cm.

25. Епізод з боїв за Львів, листопад 1918. Аква., 20x26 см.
25. Scene from the Battle of Lviv, November, 1918. Watercolor, 20x26 cm.
25. Scène de la bataille de Lviv. Novembre 1918. Aquarelle, 20x26 cm.

26. Німці піддаються повстанцям під Білгородкою, листопад 1918. Акв., 20x26 см.

26. Germans Surrendering to Insurgents Near Bilhorodka, November, 1918. Watercolor, 20x26 cm.

26. Soldats allemands se rendant aux insurgés près de Bilhorodka, Novembre 1918. Aquarelle, 20x26 cm.

27. Бій під Чортковом з польською армією ген. Галлера, червень 1919. Акв., 41x51 см.

27. Battle of Chortkiv Against the Polish Army, June, 1919. Watercolor, 41x51 cm.

27. Bataille de Chortkiv contre l'armée polonaise. Juin 1919. Aquarelle, 41x51 cm.

28. У відбитому Києві
чорношличники скидають
з будинку Думи російський
прапор, 31 липня 1919. Аква.,
20x26 см.

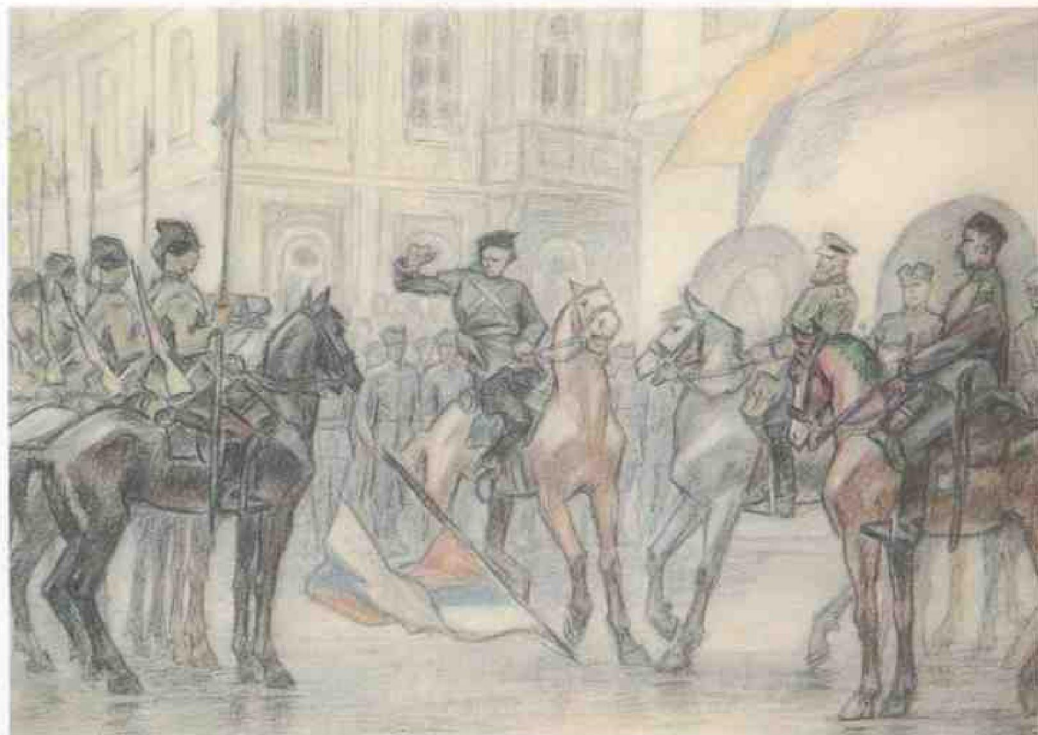
Праворуч генерали Вол.
Сальський, А. Краус і Ол.
Загородський.

28. Lowering the Russian Flag
from the Duma Building in Kiev,
July 31, 1919.

Generals V. Salsky, A. Kraus,
and O. Zagrodsky on the right.
Watercolor, 20x26 cm.

28. Amenée du drapeau russe
du bâtiment de Duma à Kiev.
31 juillet 1919.

À droite, les généraux V. Salsky,
A. Kraus et O. Zagrodsky.
Aquarelle, 20x26.

29. 6-та Січова стрілецька
дивізія УНР в Станіславові,
1919. Олія, 56x76 см.

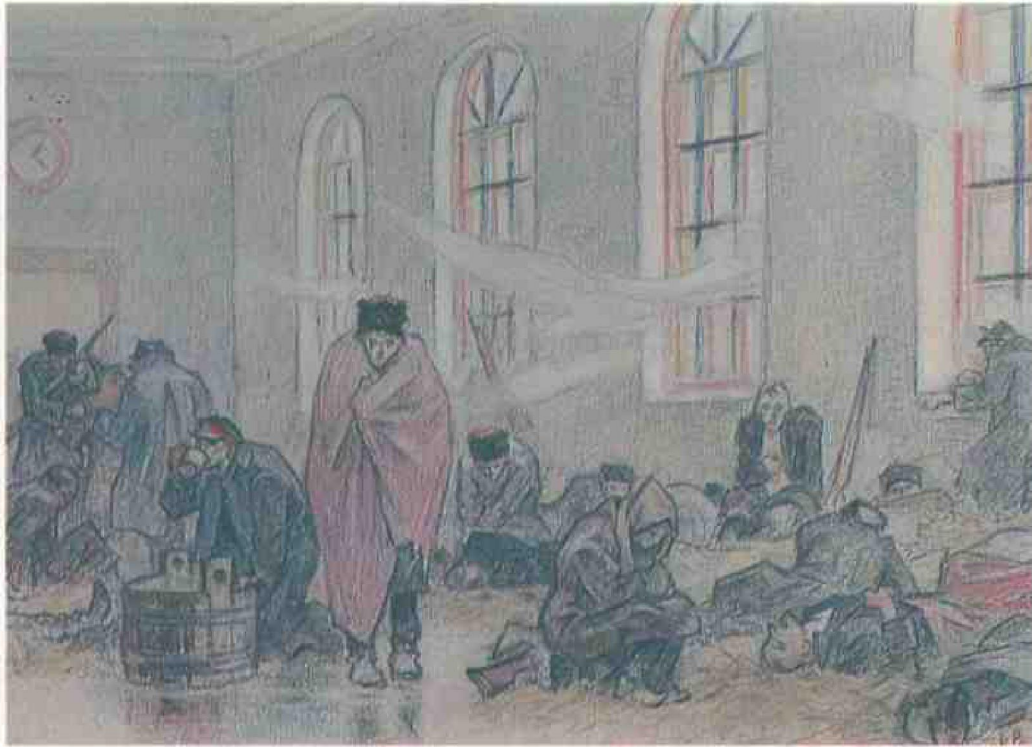
В першому ряді генерали
Всеволод Змієнко і Марко
Безручко.

29. Sixth "Sich" Rifle Division of
the Ukrainian National Republic
in Stanislaviv, 1918.

Oil, 46x76 cm.

29. Sixième division de fusilliers
"Sich" de la République
Nationale d'Ukraine à Stanislav.
1918. Huile, 46x76 cm.

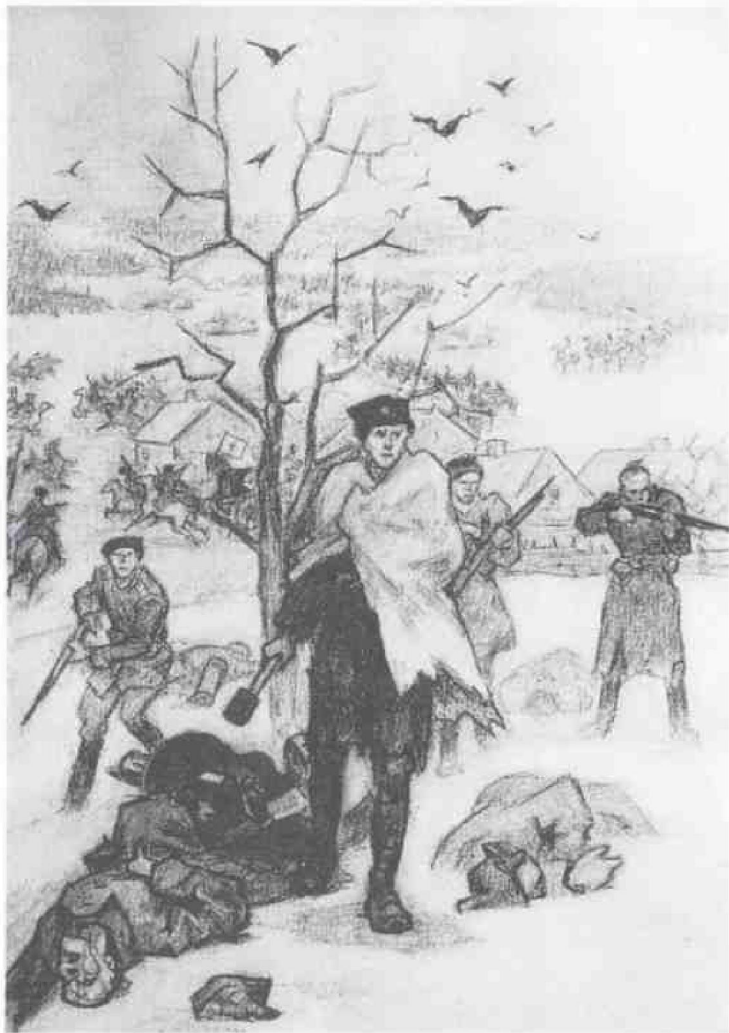

30. Станція в Жмеринці, хворі на тиф. Зима 1919. Акв., 20x20 см.

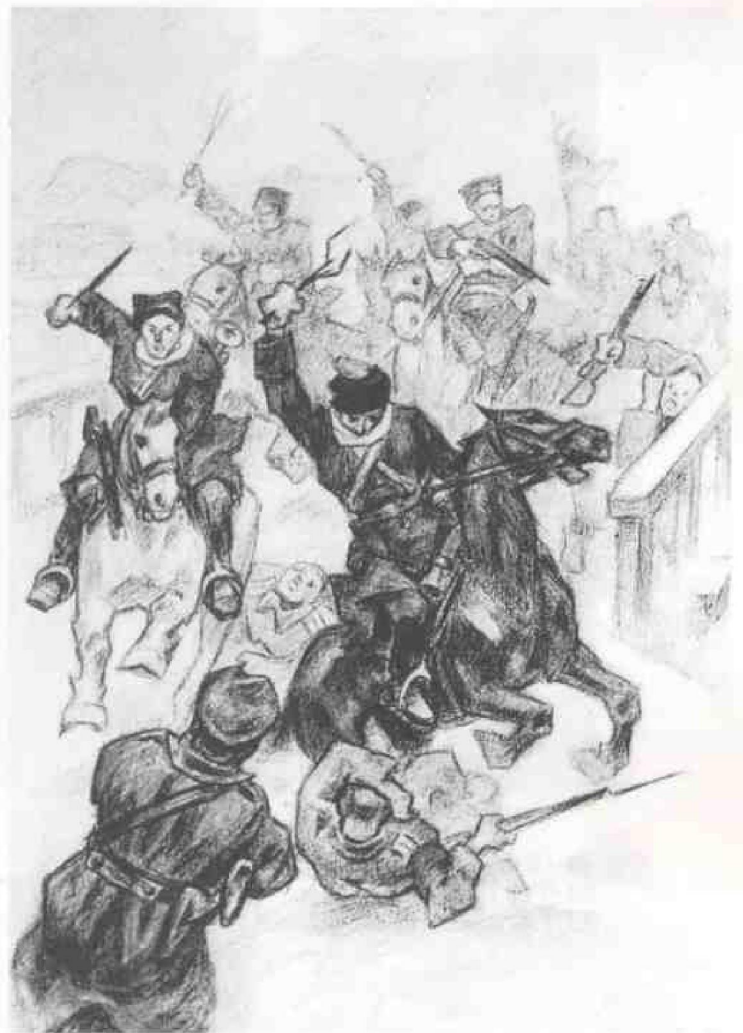
30. The Station of Zhmerynka, Victims of Typhus, Winter, 1919.

Watercolor, 20x26 cm.

30. La gare de Zhmerynka. Victimes du typhus. Hiver 1919. Aquarelle, 20x26 cm.

31. В «Чотирикутнику смерті», 1919. Акв., 20x26 см.
 31. In the "Circle of Death," 1919. Watercolor, 20x26 cm.
 31. Dans le "carré de la mort". 1919. Aquarelle, 20x26 cm.

32. Зимовий похід, атака кінноти. Акв., 20x26 см.
 32. The Winter Campaign: Cavalry Attack. Watercolor, 20x26 cm.
 32. La Campagne d'hiver: attaque de cavalerie. Aquarelle, 20x26 cm.

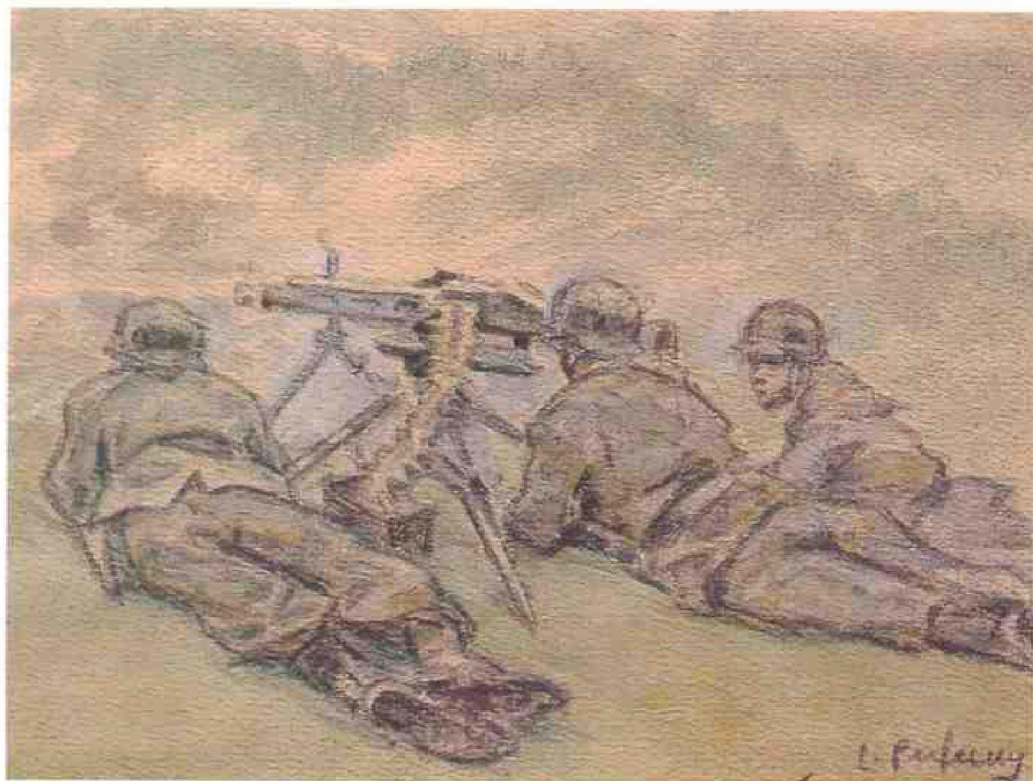

33. *Останні набої. Олія, 74x96 см.*

33. *The Last Rounds. Oil, 74x96 cm.*

33. *Les dernières munitions. Huile, 74x96 cm.*

ДИВІЗІЯ «ГАЛИЧИНА»
DIVISION "GALICIA"
LA DIVISION "GALICIA"

34. Словенія — Кулемет
під час бою — зі збірки
«Українська Дивізія». Кредка,
12x18 см.

34. Slovenia — Machine-gun
in Action — from the collection
"Ukrainian Division". Crayon,
12x18 cm.

34. Slovenia — tir de mitrailleuse
— de la collection "Division
Ukrainienne". Crayon, 12x18 cm.

35. Студіюють мапу — зі
збірки «Українська Дивізія».
Кредка, 12x18 см.

35. Scrutinizing the Map — from
the collection "Ukrainian
Division". Crayon, 12x18 cm.

35. Examen de la carte — de la
collection "Division
Ukrainienne". Crayon, 12x18 cm.

36. Похорон вояка — зі збірки
«Українська Дивізія». Кредка,
12x18 см.
36. *Soldier's Funeral* — from the
collection «Ukrainian Division».
Crayon, 12x18 cm.
36. *Les funérailles du soldat* —
de la collection «Division
Ukrainienne». Crayon, 12x18 cm.

37. Остання сальва — зі збірки
«Українська Дивізія». Кредка,
12x18 см.
37. *The Final Salute* — from the
collection «Ukrainian Division».
Crayon, 12x18 cm.
37. *Le salut des adieux* — de la
collection «Division
Ukrainienne». Crayon, 12x18 cm.

ЛЕОНІД ПЕРФЕЦЬКИЙ У ПАРИЖІ

Святослав Гординський

На Монмартрі мешкає небагато українських мистців. Майже всі вони розклали свої мистецькі вігвами на Монпарнасі. Перфецький раніше також товкся по ньому, по готелях та ательє, але тепер перекочував на Монмартр. Коли підете вузькою вулицею Мучеників, з якої вгорі добре видно церкву «Святого серця», — чудовище в орієнтально-візантійсько-модерністичному стилі, що, хоч і не позбавлене грандіозности, завжди викликає враження якогось стилістичного непорозуміння, — відчуєте, що ви вже в старому Парижі, який має вже свій своєрідний вигляд і запах. Крамниці все продажне вивалюють просто на тротуар, хоч би він був широкий усього один метр, мальовничі плякати кабареїв і театрів, найчудніші будинки з розмальованими фронтонами, — усе те належить до того справжнього Парижа, де живуть справжні парижани, яких ви не завжди побачите на великих інтернаціональних бульварах. Ось посеред цього типового світу, на старій і вузькій вуличці «Овернської вежі» живе Перфецький. Ви, звичайно, могли б про цей Париж і не згадувати, але коли ви йдете до нашого мистця, той Париж кидається вам силоміць увічі, а, згадуючи якусь людину, ви, звичайно, не можете покласти її в стратосфері без ніякого тла.

Про те, що Перфецький маляр — у нас уже знають, про це вже й не раз писано. Але ми не любимо відтинати від мистця того додатку, що зветься людиною. Побіч того, що маляр робить, нас цікавить не менше й те, як він це робить і чому саме те, а не що інше. Себто, цікавить нас наскільки його життя, вигляд, характер впливають на його творчість. Бо поміж мистцями, які творять мистецтво, для себе чи для продажу, є теж такі, які передусім ілюструють себе самих, розуміється, не в буквальному розумінні, а глибше. Це зрозумієте тим краще, коли вам сказати, що наш мистець ціле своє життя був вояком, що, заки взяв у руку пензля, загнав ще молодим безвусим хорунжим не одного коня, ведучи свій відділ в атаку. І це лишилося в нього, так сказати б, у спадщині.

Сидячи за склянкою чаю в його кімнаті, ми говоримо потрохи про все. Не лиш про малярство. До цього, мабуть, причиняється оточення й улаштування кімнати, де стара, може з-перед півтора сторіччя піч нагадує робітню альхіміка. Книжки по кутках, пензлі, кілька ескізів і звичайне малярське безладдя (не можна ж, заодно думаючи, дбати водночас про такі дрібниці, як порядок, що в обличчі вічності не цінується на мистецькій біржі) доповнюють улаштування кімнати. Серед цього, на стіні, турецька шабля з чорною відзнакою Залізної дивізії, — єдина річ, яку наш мистець привіз зі собою до Парижа і якої він ніколи не покидає. Витягнувши її з піхов, бачите, що вона лискуча і добре

38. Козак у Парижі. Акв. 1930.
38. A Cossack in Paris. Watercolor,
1930.
38. Un Cosaque à Paris, Aquarelle,
1930.

наоливлена. Пензлі можуть лежати тижнями немиті, але шабля — *c'est une autre chose*. То ж ми, пишучи про Перфецького-маляра, ніяк не хотіли б, щоб ви забували і його шаблю, бо мистецтво, про яке саме хочемо сказати кілька слів, творить кіннотник такої й такої дивізії, який вважає, що є ще багато справ на світі зовсім не малярського характеру...

Це саме і є причиною деякого роздвоєння в його мистецькій праці. Знаючи добре війну, коня і кожен його рух, він міг стати «тільки» більш чи менш добрим баталістом. І він дав тут справді багато добрих і цікавих творів, драматичних своїм напруженням, повних сили і розмаху. З другого боку, перед ним, як перед кожним справжнім і щирим мистцем, виринули й інші проблеми, з якими також треба було змагатися. Звідси і деяка «подвійність» його мистецтва, розщипленого між ранішою баталістикою і формальними проблемами мистецтва модерного. Тут приходять на думку слова Моріса Дені про те, що «мистець, заки створить на папері коня, творить перед тим лінії і барви». Мистецтво для того, щоб стати стихійним чи драматичним, не мусить бути реалістичним — це надто переконливо показало саме мистецтво модерне. Отак Перфецький мусів погодитися сам зі собою і творити у двох площинах: як баталіст з реальним, національно зумовленим змістом, а побіч як маляр-модерніст, який засобами нереальних форм намагається з'ясувати основні закони мистецтва.

А втім, Перфецький володіє солідним майстерством, що дозволяє йому експериментувати без страху розгубитися. Традиції Краківської академії, де він студював в ательє Дембіцького, разом з Василем Крижанівським і Левом Гецом, скоро зникли перед новими мистецькими враженнями в Парижі, що від 1925-27 року був для нього часом шукань. Тут він працював у мистецькім ательє Андре Льота (Lhote), одного з творців кубізму, який, доводячи цей напрямок логічно до деякої класичності, створив уже цілу власну школу. Льот саме й допоміг Перфецькому перебороти запізнілі впливи Кракова і дав йому відбивну до стрибків вперед.

Мало який з наших мистців робив так багато експериментів у ділянках, що звуться: барва, конструкція, малярська фактура, різноманітність матеріялу тощо. Коли ж ім'я Перфецького, не зважаючи на те, що він виставляє в престижевому Салоні Тюїльрі і знаходить признання найвибагливішої критики, не таке голосне, як деяких інших наших мистців, — так це тому, що його твори доведені до тієї точки, де мистець, доглянувши розв'язку, кидає їх у моменті, коли їх матеріялізація починає ставати справою вже чисто технічною. Тобто, він часто залишає твори «незакінчені».

Такі речі важко продавати, але вони є повними мистецькими творами, в яких саме та боротьба за новий мистецький вираз є головною вартістю. Людям важко вияснити, чому, наприклад, Сезанн, задоволений намальованим пейзажем, лишав його в кущах і йшов додому, щасливий, що своє завдання розв'язав.

Перфецький належить до тих наших мистців, які жадібно акумулюють у собі енергію — і чекають. Так, як багато українських мистців, що зі заздрістю дивляться на чужі мистецькі рухи і на ту підтримку, що вони їй дістають від своїх держав. Тоді мистецтво стає наче чимсь дуже високим, на що треба собі заслужити — за саме право творення.

Сидимо і говоримо:

Пікассо. Абессінія. Окультизм. Воєнні пригоди. Масони. Як найлегше здобути Кремль? Про «Тараса Бульбу», якого саме крутить у Парижі французько-жидівська фільмова компанія. Про котів. Про речі політичні і неполітичні. А, передусім, про подорожі. Тут ми погоджуємося, що немає краще, як їздити, що це теж своєрідне мистецтво, тільки більш егоїстичне, бо своїх вражень не треба показувати іншим. Щонайбільше хіба пальцем.

Перфецький — смаглявий, чоло його високе, уста завжди мають таємничу усмішку. Ніс гострий і борода дуже добра до запинання ремінця під каскою. Тим то він і хорунжий Перфецький.

(Друковано у львівському літ.-мист.
журналі «Назустріч», ч. 13, 1935 р.)

39. Артилерія поволі — зі збірки «Українська Дивізія». Кредка, 12x18 см.

39. Artillery at Rest — from the collection "Ukrainian Division". Crayon, 12x18 cm.

39. Artilleur au repos — de la collection "Division Ukrainienne". Crayon, 12x18 cm.

LEONID PERFECKY IN PARIS

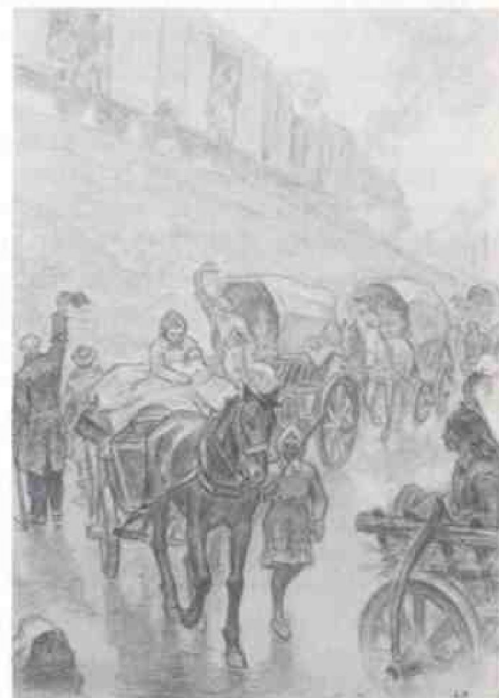
Sviatoslav Hordynsky

Few Ukrainian artists live in Montmartre. Almost all of them have set up camp in Montparnasse. At one time Perfecky himself meandered through the hotels and ateliers of that area, but now he lives in Montmartre. When you walk along the narrow Rue des Martyrs, from which you can easily see the Church of Sacré Coeur — a curiosity in the oriental-byzantine-modern style, which, although not lacking in grandeur, always evokes the impression of a stylistic misunderstanding — you will become aware of the old Paris, which envelops you with its own particular sights and scents. The shops, which pile all their produce right on the narrow sidewalks, the picturesque billboards of the cabarets and theaters, the quaint homes with decoratively painted facades: all belong to the old Paris of the true Parisians, who are much less frequently encountered on the huge international boulevards. Here, in the midst of this world, on the street of la Tour d'Auvergne, lives Perfecky. One mentions this Paris since, when visiting the artist at his home, it is precisely this Paris that catches one's eye; and Perfecky and his art should be discussed in relationship to his background.

We would not like to sever the artist from those aspects which make him a person. Aside from what he does, we are no less interested in the way he accomplishes this, and why he chooses to do this and not something else. Therefore, we are curious to know to what extent the artist's life, appearance and character influence his work. For among artists who create works of art for themselves or for the market, there are those who first and foremost illustrate themselves. This should not be taken in a literal sense, but will become clearer when it is explained that Perfecky was a soldier his entire life, that before ever picking up a paintbrush, he, while still a young lieutenant, broke in quite a number of horses leading his squad in attack. This was his military inheritance.

Drinking tea in his room, we chat about everything, not just art. This is due, in part, to the furnishings and arrangement of his room, which includes an oven, perhaps a century old, which reminds one of an alchemist's laboratory. Books in corners, paintbrushes, a few sketches, and the usual artist's clutter (one does not care, here, about such trivia as tidiness, insignificant in the world of eternal art), complete the composition of his room.

On the wall hangs a Turkish saber with the black insignia of the Iron Division of the Ukrainian National Republic — the sole possession which the artist brought with him to Paris, which he would never abandon. Removing the saber from its scabbard, one observes that it is highly polished and well oiled. Paintbrushes might be left uncleaned for weeks, but the saber — **c'est une autre chose**. So when writing of Perfecky the artist, we can not dismiss his saber, for

40. Народ втікає на Захід,
зустріч з Дивізією, 1945. Аква.,
18x12 см.

40. *Exodus to the West: Meeting
between Refugees and the
Ukrainian Division, 1945.
Watercolor.*

40. *Exode vers l'ouest: rencontre
entre des réfugiés et la division
ukrainienne. 1945. Aquarelle.*

the works of art about which we are going to speak have been created by a cavalryman who knows, from personal experience, that there are many other concerns in the world which have nothing to do with art.

This same fact also accounts for a certain dichotomy in the artist's work. Because he knew war well, as well as the horse and its every movement, it was inevitable that Perfecky would become a painter of battles. The artist created many interesting paintings on this subject, dramatic in their tension and full of strength and movement. On the other hand, he, like every true artist, encountered other dilemmas. Hence, this certain dichotomy of his work, segmented between the earlier portrayals of battles and the formal problems of modern art. The words of Maurice Denis come to mind here: "A picture, before being a war horse, a nude woman or some anecdote, is essentially a flat surface covered by colors arranged in a certain order." Art does not have to be realistic in order to be spontaneous or dramatic — a fact only too convincingly demonstrated by modern art. Perfecky had to reconcile and create on two seemingly opposing planes: as a painter of realistic, nationally inspired battle scenes and as a modern artist, making use of unreal forms while striving to elucidate the fundamental principles of all the arts.

In this Perfecky's sound command of technique allowed him to experiment without the fear of losing direction. The traditions of the Cracow Academy, where he studied in the atelier of Dembicki, together with Vasyl Kryzhanivsky and Lev Gets, soon vanished before the new artistic concepts discovered in Paris, where the artist spent the formative years 1925-1927. Here he worked in the atelier of Andre Lhote, one of the founders of cubism, who infused in him the logic of this style with certain classical trends. Lhote helped Perfecky overcome the outdated stylistic influences of the Cracow Academy and gave him the means with which to leap ahead.

Few Ukrainian artists experimented to the same extent as Perfecky in such areas as color, design, texture and diversity of materials. Even though Perfecky exhibited his works in the prestigious Tuileries Salon and was praised by the most exacting of critics, he is not as well known as other Ukrainian artists from Paris. This is because his works are often taken to the point where the artist, having reached a solution, leaves the work at the moment when its realization becomes a purely technical matter. The result is often an "unfinished" work: a hard to market but complete artistic creation, in which the very struggle for a new artistic expression is the main objective. It is hard to understand, for example, why Cézanne, content with a completed landscape, on several occasions abandoned it in

shrubs and went home, satisfied that he was able to reach a solution.

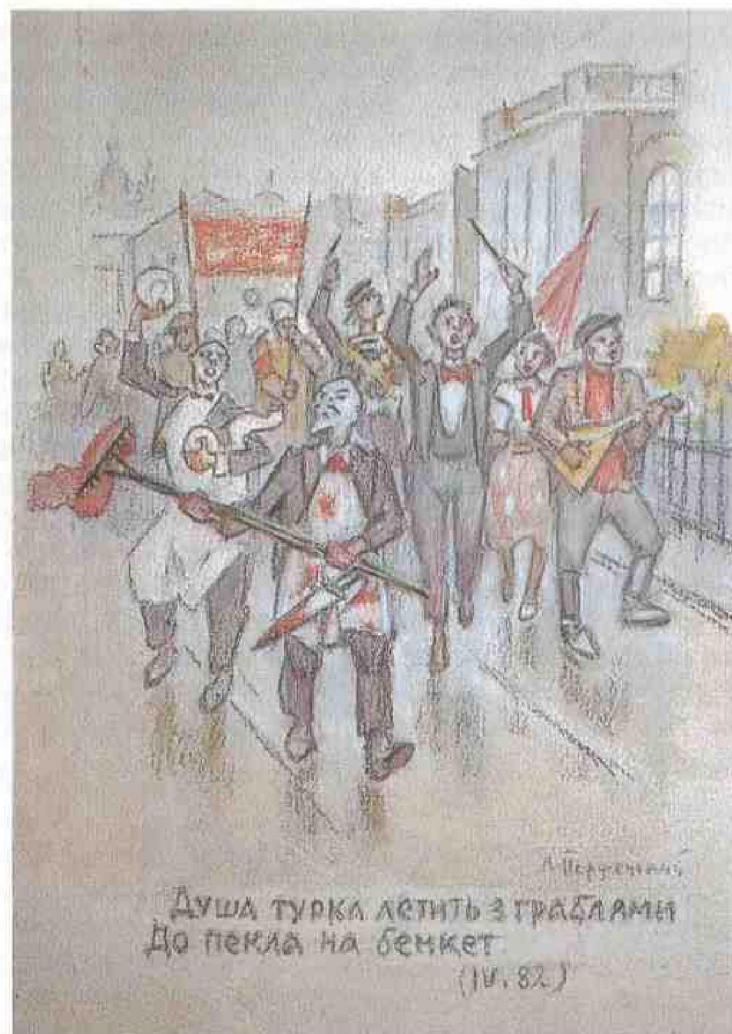
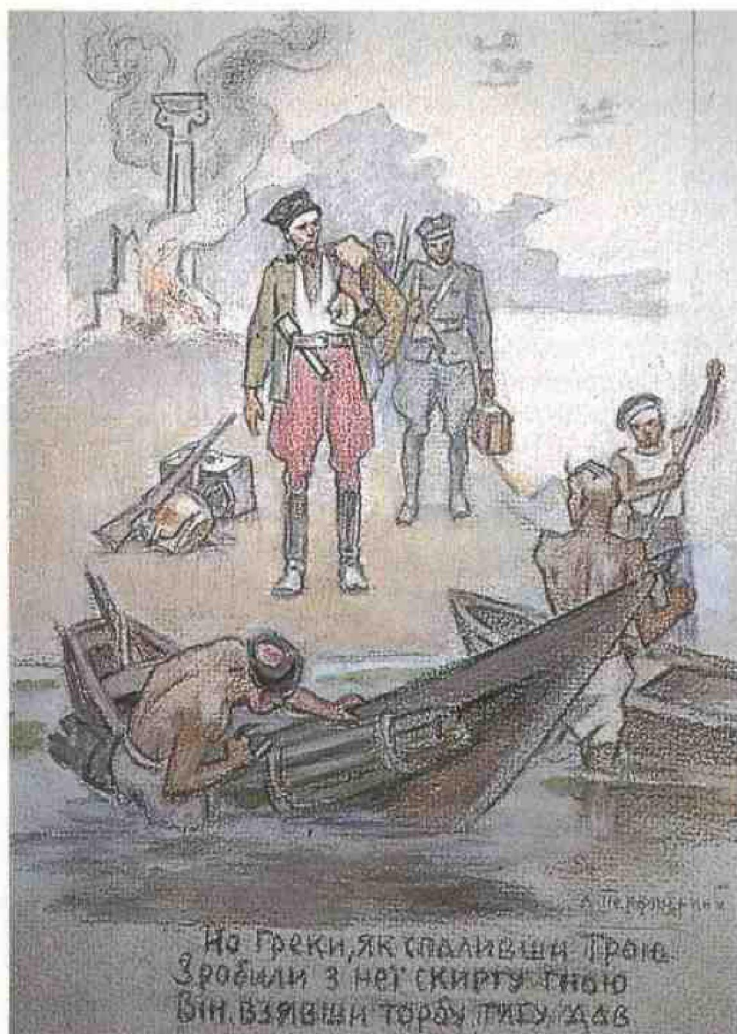
Perfecky belongs to those artists who avidly accumulate energy within themselves — and then wait. This is typical of many Ukrainian artists who observe with envy foreign art movements and the support such movements receive from their governments. For these artists art becomes something removed from immediate reach, something for which one has to strive in order to earn the very right to create.

We sit and talk: Picasso. Ethiopia. Occultism. War experiences. Freemasons. How best to fight Moscow's aggression. Gogol's "Taras Bulba" which is being filmed in Paris by a Jewish-French company. Cats. Political and non-political issues. And, foremost, travels. Here we agree that there is nothing better than to travel, that travel is also an art in its own right, only more private, since one's own impressions need not be exhibited to others, but at most indicated by a pointing finger.

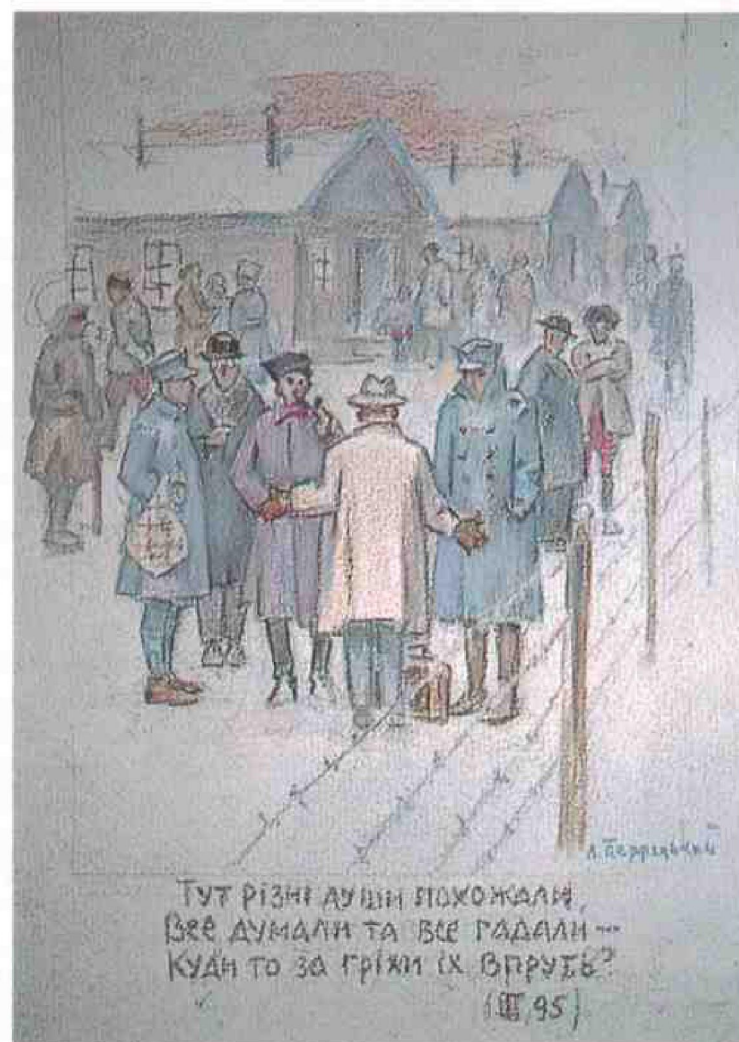
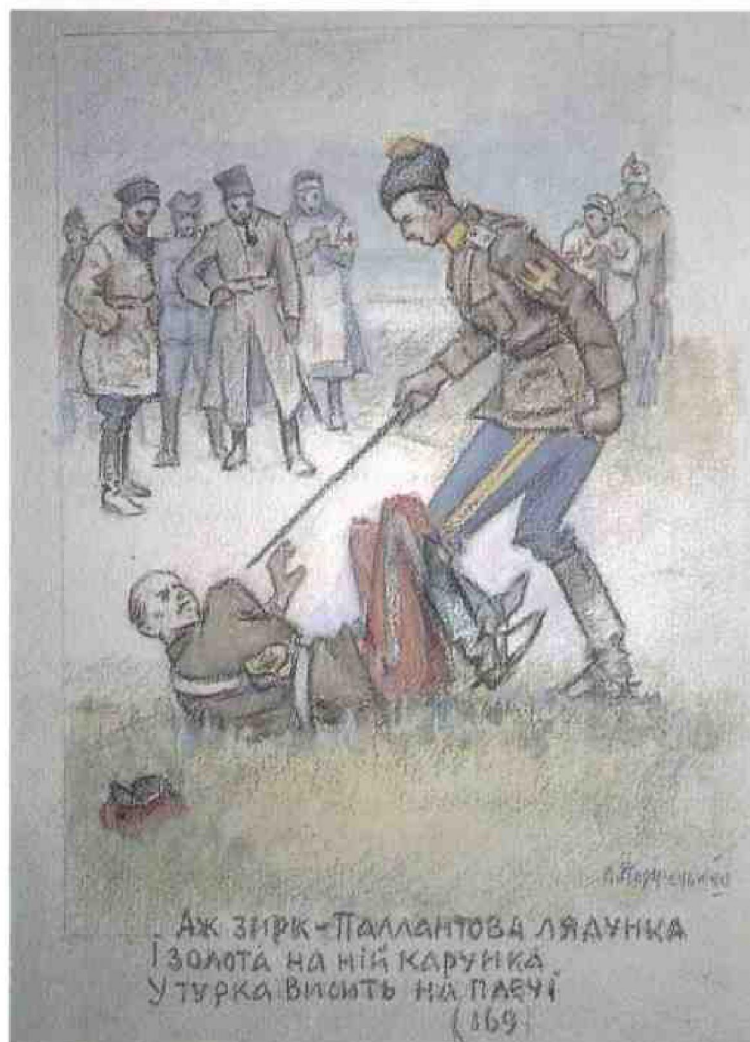
Perfecky's complexion is dark, his forehead high, his lips shaped into a perpetual cryptic smile. His profile is sharp and his chin well suited for the strap of a helmet. He is, after all, Second Lieutenant Perfecky.

(Printed in Lviv, in the literary and art
biweekly "Nazustrich" no. 13, 1935)

ІЛЮСТРАЦІЇ ДО «ЕНЕЇДИ» КОТЛЯРЕВСЬКОГО
ILLUSTRATIONS TO KOTLYAREVSKY'S "AENEID"
ILLUSTRATION POUR L'ENEID DE KOTLYAREVSKY

41. 42. Ілюстрації до змодернізованої «Енеїди»
Котляревського.
41. 42. Illustrations to Kotlyarevsky's Aeneid.
41. 42. Illustrations pour l'Eneid de Kotlyarevsky.

43. 44. Ілюстрації до змодернізованої «Енеїди»
Котляревського.

43. 44. Illustrations to Kotlyarevsky's Aeneid.

43. 44. Illustrations pour l'Eneid de Kotlyarevsky.

З ЛИСТІВ ЛЕОНІДА ПЕРФЕЦЬКОГО

до С. Гординського і коментарі до них

Листівка з Парижу від 7 жовтня 1929 р.:

Дорогий Товаришу! Дякую за пам'ять. Фотографію Вам не можу дати, бо не хочу, щоб Ви взагалі щонебудь про мене писали. Я це Вас прошу і попереджаю одноразово. Якщо не хочете стратити моєї приязні... Одначе не можу не тішитися на той рух, що Ви там робите на Сході.

(...) Здоровлю сердечно, Ваш **Леонід Перфецький**.

(Ця листівка була відповіддю на лист групи львівських мистців, що пізніше оформилася в АНУМ — Асоціацію Незалежних Українських Мистців, — яка робила пляни виставки модерного мистецтва у Львові і для цієї мети збирала картотеку мистців. Причину відмови від співпраці можна вияснити тодішнім невротичним станом мистця і незадоволенням та самокритичним підходом до власних праць).

Листівка з Познаня, Аля Марцінковського ч. 2 у пп. Панішевських, від 9 вересня 1931:

Cher ami Sviatoslas! Бачу, що Ви маєте таку велику силу волі в переведенню Ваших плянів, як от насадження кубізму в рідній Галичині, що я не можу опертися Вашій сугестії і даю згоду приймати участь пасивно чи активно в усяких Ваших «вибриках» щодо вищезазначеного кубізму, «впять» аж до вивішення мого чаруючого матроса де б то не було.

Дай Вам, Боже, лише грошей, бо без них нічого не піде, а морально ми Вас підіпремо.

Вкінці цього місяця або в жовтні вертаюся до Парижа, а щодо Львова, то буде залежати від сприяючих обставин.

Votre ami dévoué Leonide Perfecky — peintre cubiste

(П.С.) *Не робіть багато зборів, а переводьте справу з двома-трьома певними людьми. Амінь.*

(Картина Перфецького «Матрос», 56x41 см., була виставлена на Першій виставці АНУМ у Львові у вересні 1931 року. В каталогі виставки зазначена під ч. 88. На тій виставці, побіч українських мистців з Парижу і Львова, були показані теж твори передових французьких та італійських мистців з Парижу).

Лист з Німеччини до Львова від 17 квітня 1942 року. Перфецький пише, що має пропозицію працювати як ілюстратор в одній німецькій установі, але здоров'я йому на це не дозволяє:

Тут є один негативний бік, поперше, я вже не зможу працювати як дотепер, а до вас виїхати, казали мені, буде

виключено. Подруге, життя у великому місті не є добре для мого здоров'я. В мене було запалення легенів і тепер мені потрібне свіже повітря та добре відживлятися, бо інакше чекає туберкульоз. З того боку припускаю, що в Галичині було б краще, бо на випадок чого міг би виїхати десь на село підживитися. **Чи зможу на це рефлексувати**, прошу мені написати, рівнож яка сума потрібна для життя і як заробляти.

Тепер, у спішному порядку треба, щоб наше представництво, може через проф. Кубійовича, довідалося в секретаріаті Генерального Губернаторства чи дозволять мені, як Вашому співробітникові, до Вас виїхати та як довго ця процедура буде тривати. Треба знати, що я приїхав з Франції до Німеччини як робітник сільського господарства, бо інакше було неможливо. Після хвороби важку роботу виконувати все одно не можу, отже більше користі буде працювати в своєму фаху (...)

Може потрібні будуть деякі дані: народився 23 лютого 1901 на Уманщині, родичі галичани, емігрант з 1921, середня освіта, баталії справжні від 1917-21. Академія в Кракові 1921-25, до 1941 у Франції. Співпраця з Вашим часописом.

Здоровлю сердечно, Ваш **Леонід Перфецький**

Рисунки (13) висилаю одночасно.

(«Українське Видавництво», Краків-Львів, стягнуло незабаром Перфецького до Львова як ілюстратора для місячника «Наші Дні». Тому, що там роботи було небагато і був клопіт з клішами, Перфецький перейшов працювати як викладач рисунку в Школі мистецького промислу, яку номінально очолював Василь Кричевський, а фактично вели мистці М. Бутович, М. Осінчук, В. Манастирський і скульптори С. Литвиненко та М. Мухин. Перфецький включився також у працю «Спілки праці українських образотворчих мистців» і 1942 на 3-ій її виставці показав свою картину «Козаки під Трапезунтом» і чотири баталістичні рисунки).

45. Богоматір з Дитям. Церква в Ронон, Квебек.
45. *The Blessed Mother and Child. Church in Ronone, Quebec.*
45. *Vierge et l'Enfant. Église de Ronone, au Québec.*

АПОКАЛІПСА

THE APOCALYPSE

L'APOCALYPSE

Малюнки до Апокаліпси св. Івана Богослова.
Аквареля, гуаш, пастеля й олія, 36x24 см.

*Illustrations to the Apocalypse of St. John the
Divine.*

Watercolor, gouache, pastel, and oil, 36x24 cm.

*Illustrations pour l'Apocalypse de St Jean le
Divin.*

Aquarelle, gouache, pastel, huile, 36x24 cm.

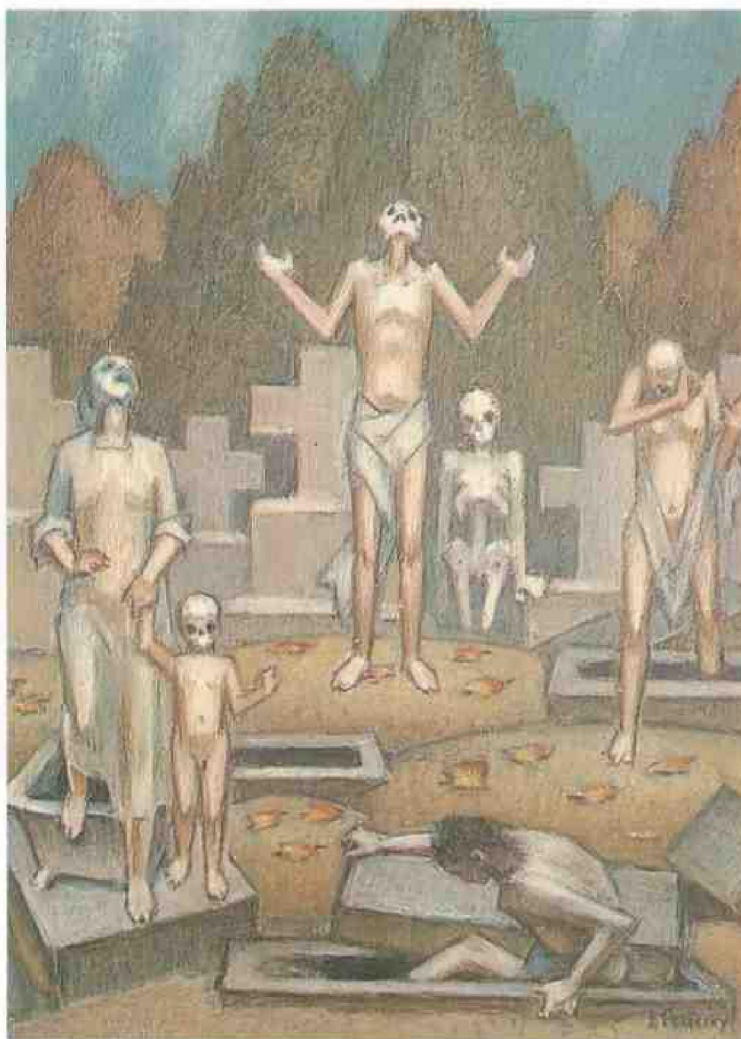
46. «Я Альфа і Омега, початок і кінець...» I, 8).

46. "I am the Alpha and the Omega" (the beginning
and the end). Apoc. I, 8*.

46. "Je suis l'alpha et l'oméga" (le commencement et la
fin). Apoc. I, 8*.

* The quotations from the Apocalypse are from *The New Oxford Annotated Bible*, H. May and B. Metzger, eds., Oxford, 1977.

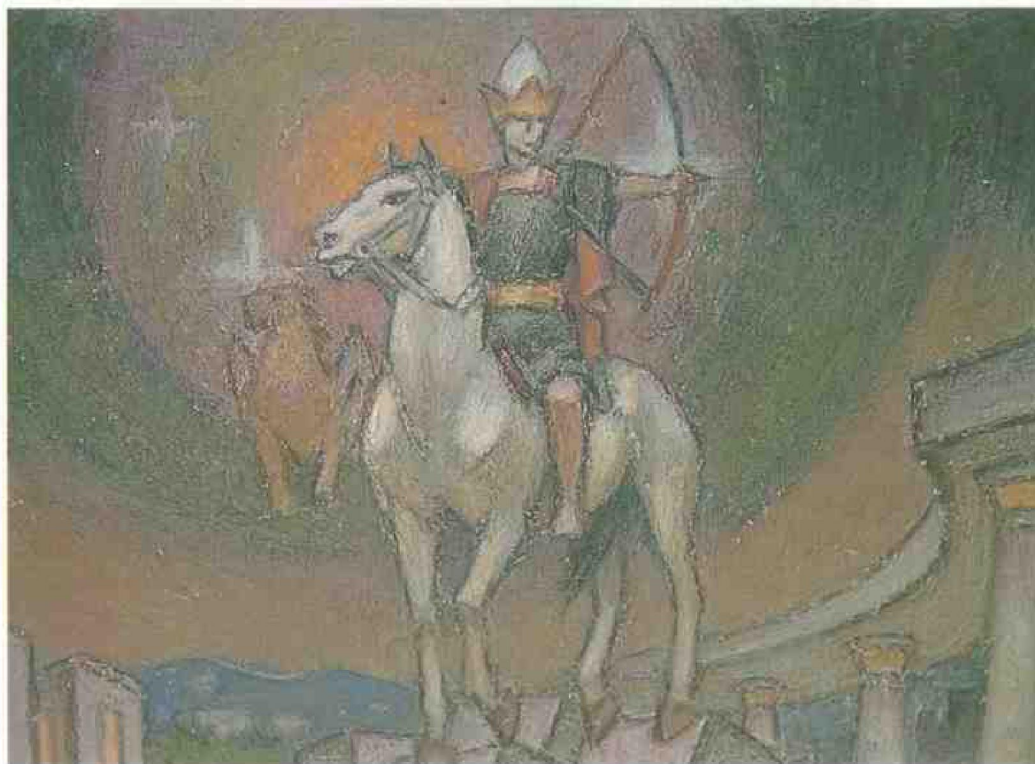
* Passages de l'Apocalypse de la Sainte Bible, traduit par le
Chanoine A. Crampon, 1939.

47. «Приїде час, що в гробах почують голос Його...»
(Єванг. св. Івана, V, 28).

47. "For the hour is coming when all who are in the
tombs will hear His voice." Gospel According to St.
John, V, 28. (This passage is not from the Apocalypse.)

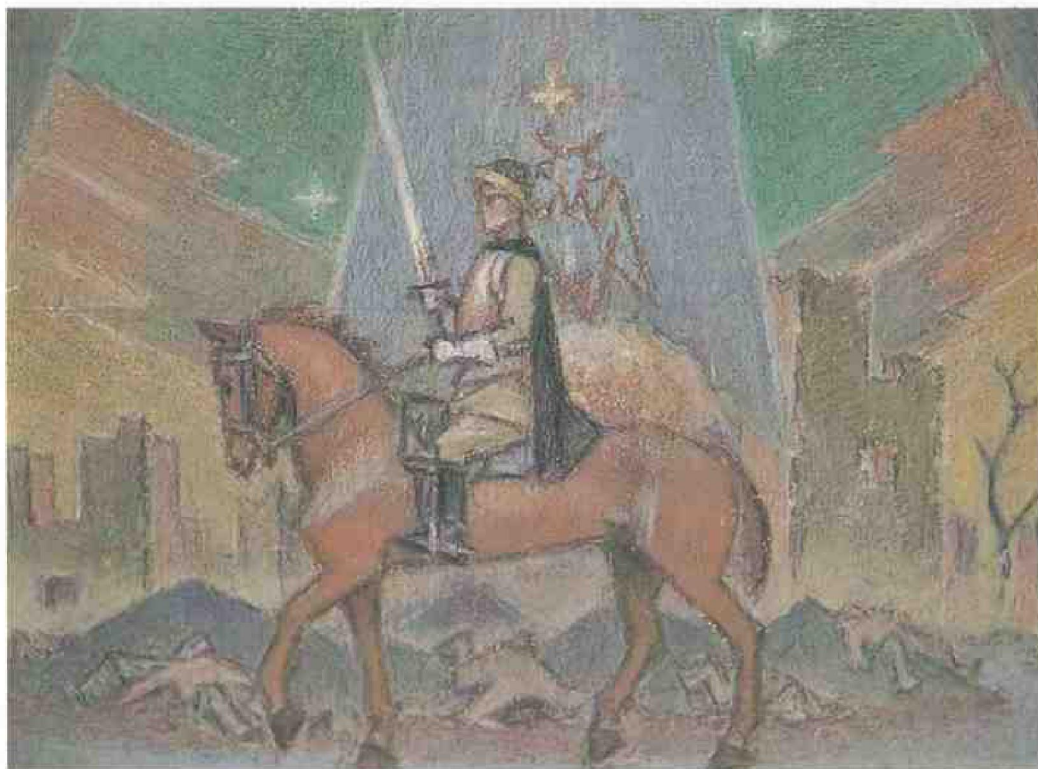
47. "Ne vous en étonnez pas, parce que vient l'heure où
tous ceux qui sont dans les sépulcres entendront sa
voix." L'Évangile selon Saint Jean, V, 28. (Ce passage
ne fait pas partie de l'Apocalypse.)

48. Білий кінь і їздець з луком (VI, 2).

48. "And I saw, and behold, a white horse, and its rider had a bow." Apoc. VI, 2.

48. "Viens! Et je vis paraître un cheval blanc. Celui qui le montait avait un arc." Apoc. VI, 2.

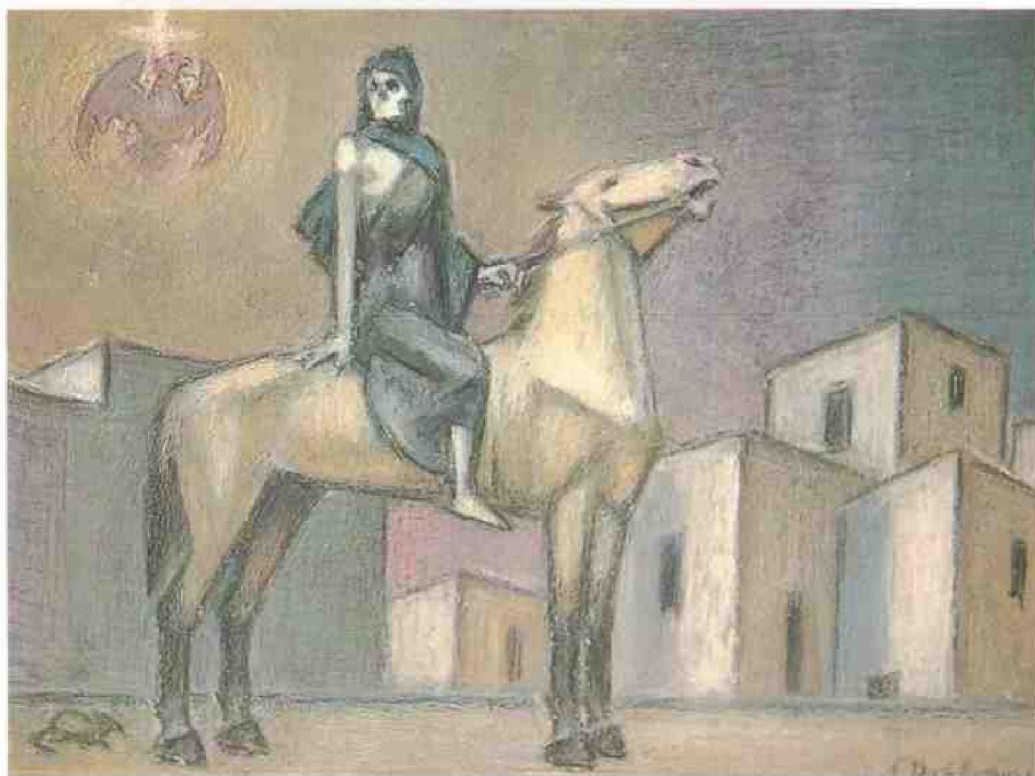
49. Рижий кінь і їздець з мечем (VI, 4).

49. "And out came another horse, bright red; its rider was permitted to take peace from the earth, so that men should slay one another." Apoc. VI, 4.

49. "Et il sortit un autre cheval qui était roux. Celui qui le montait reçut le pouvoir d'ôter la paix de la terre, afin que les hommes s'égorgeassent les uns les autres, et on lui donna une grande épée." Apoc. VI, 4.

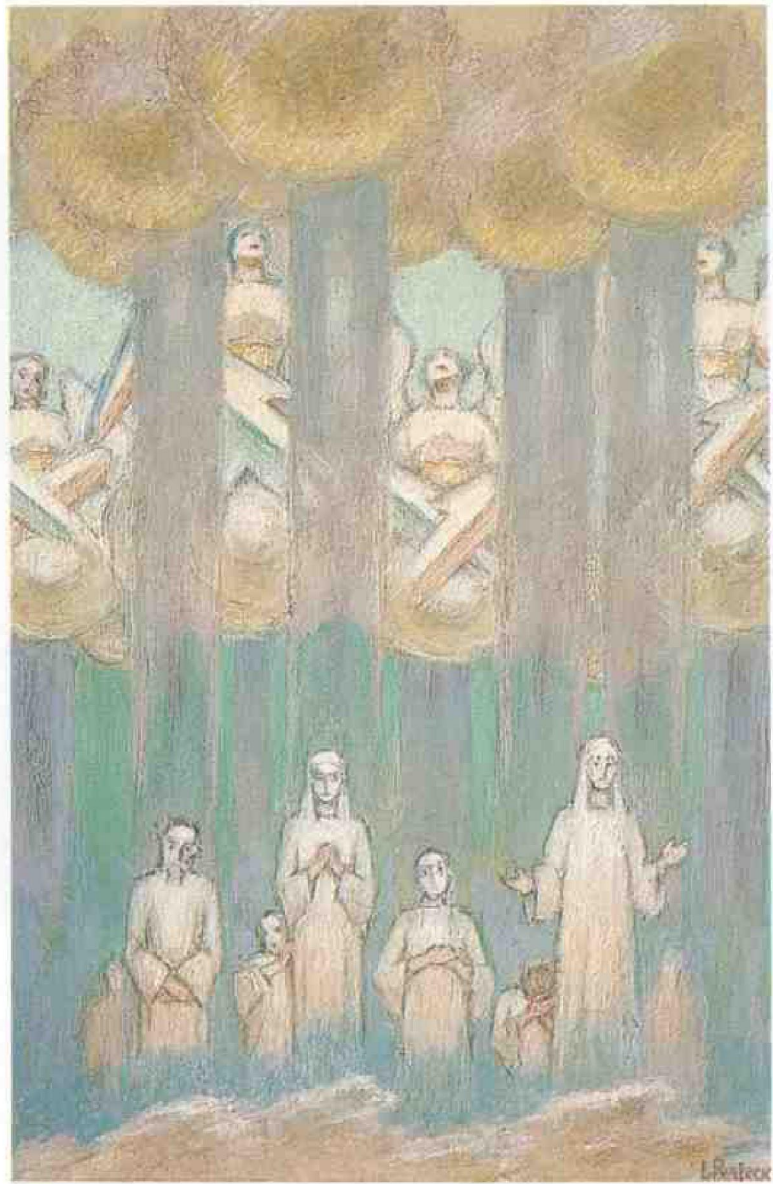
50. Чорний кінь і їздець з вагою (VI, 5).
50. "And I saw, and behold, a black horse, and its
rider had a balance in his hand." Apoc. VI, 5.
50. "Et je vis paraître un cheval noir. Celui le montait
tenait à la main une balance." Apoc. VI, 5.

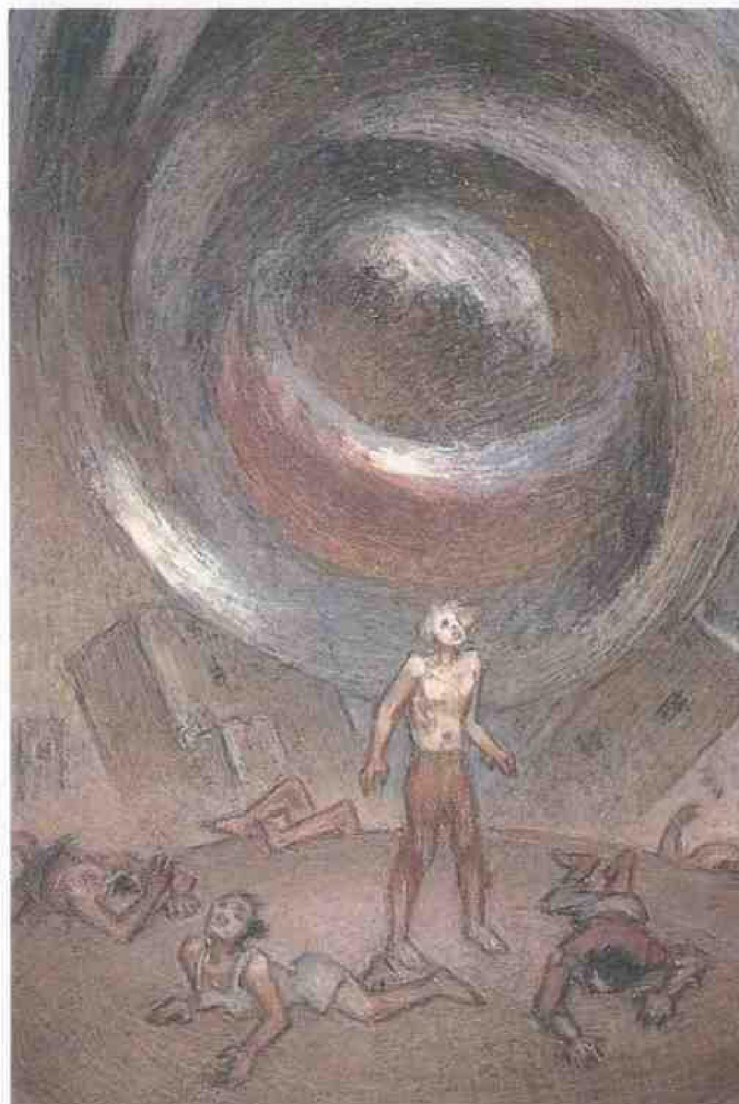
51. Кінь блідий, а на ньому Смерть (VI, 8).

51. "And I saw, and behold, a pale horse, and its rider's name was Death." Apoc. VI, 8.

51. "Viens! Et je vis paraître un cheval de couleur pale. Celui qui le montait se nommait la Mort." Apoc. VI, 8.

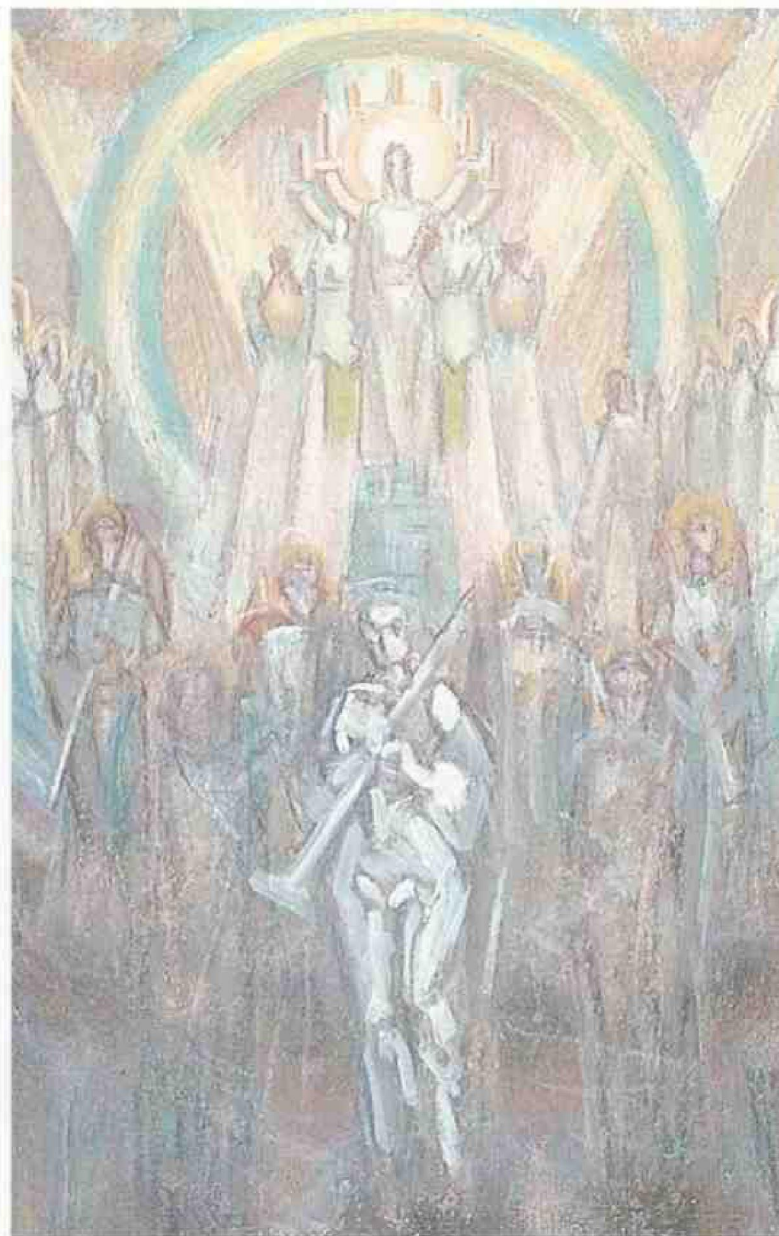
52. «І дано кожному білу одіж...» (VI, 11).
52. "Then they were each given a white robe..." Apoc.
VI, 11.
52. "Alors on leur donna à chacun une robe blanche..."
Apoc. VI, 11.

53. «Трясення велике стало і сонце стало чорне...» (VI, 12).

53. "I looked, and behold, there was a great earthquake; and the sun became black as sackcloth." Apoc. VI, 12.

53. "Et je vis... qu'il se fit un grand tremblement de terre, et le soleil devint noir comme un sac de crin..." Apoc. VI, 12.

54. «І бачив я сім ангелів, що стояли перед Богом»
(VIII, 2).

54. "Then I saw the seven angels who stand before
God, and seven trumpets were given to them." Апок.
VIII, 2.

54. "Puis je vis les sept anges qui se tiennent devant
Dieu, et on leur donna sept trompettes." Апок. VIII, 2.

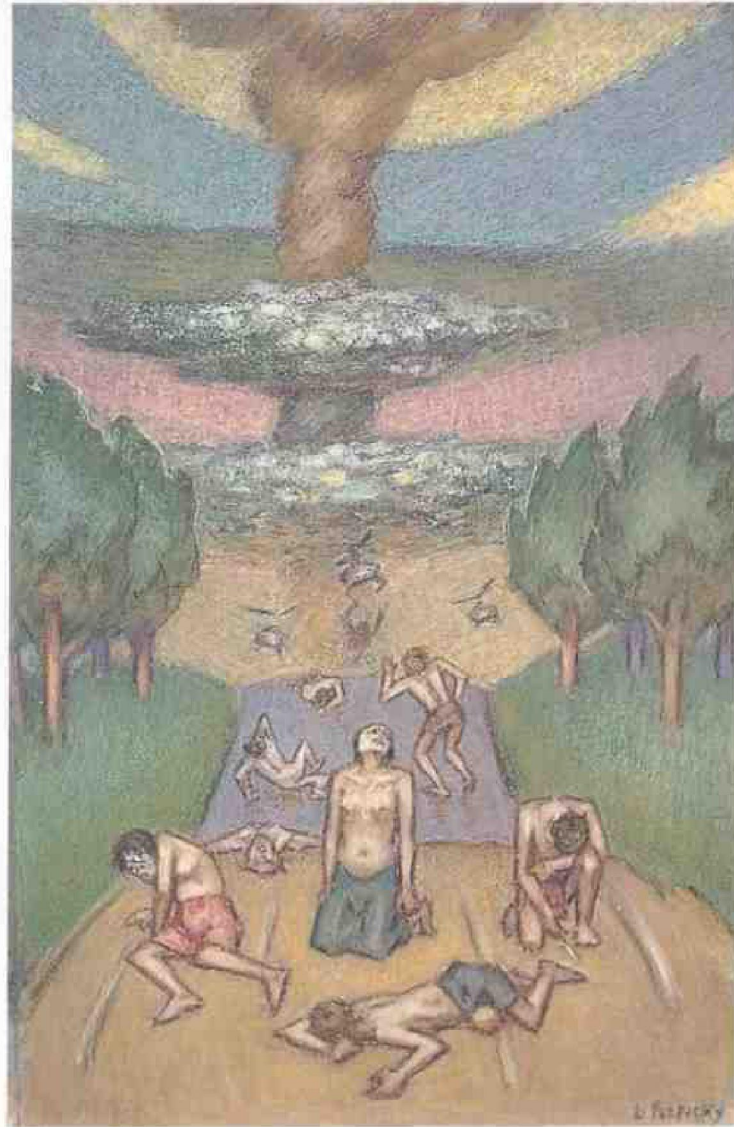
55. «I перший ангел затрубив, і постав град і вогонь» (VIII, 7).

55. "The first angel blew his trumpet, and there followed hail and fire." Apoc. VIII, 7.

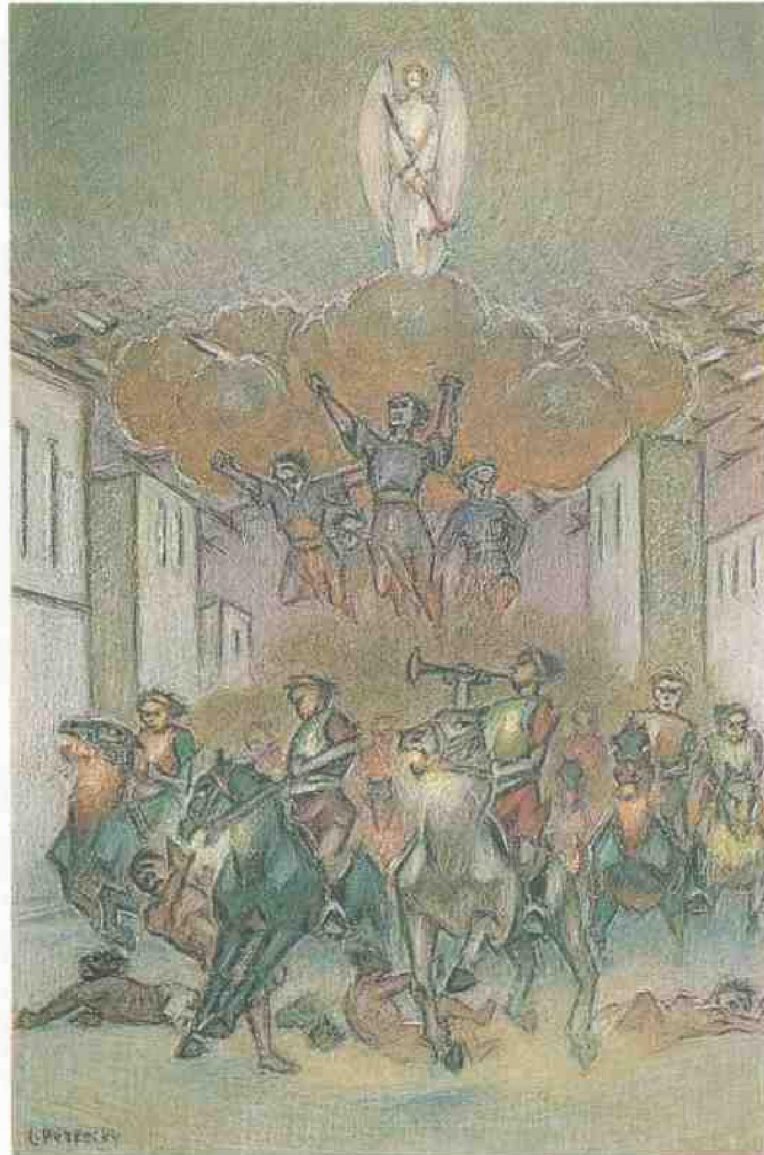
55. "Et le premier ange sonna de la trompette et il y eut de la grêle et du feu..." Apoc. VII, 7.

56. П'ятий ангел трубить (IX, 1).
56. "And the fifth angel blew his trumpet." Апок. IX, 1.
56. "Et le cinquième ange sonna de la trompette..."
Апок. IX, 1.

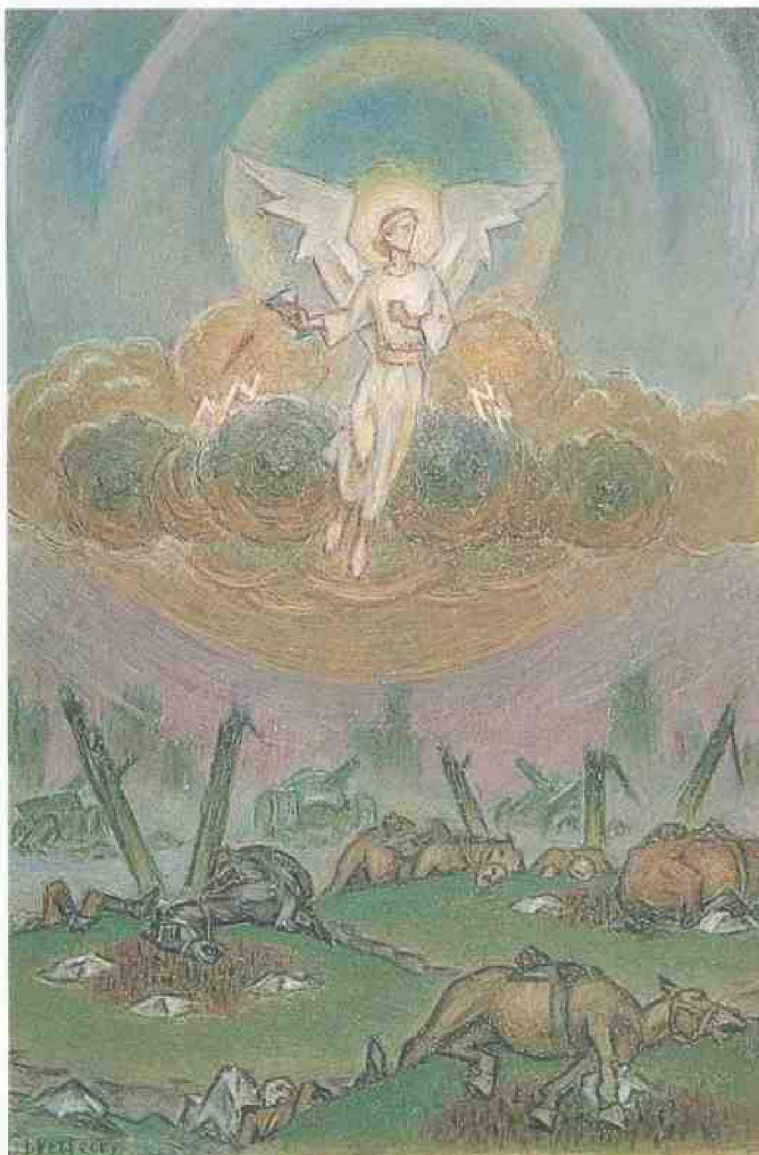
57. «І шукатимуть люди в дні ті смерти...» (IX, 6).
57. "And in those days men will seek death and will
not find it." Apoc. IX, 6.
57. "En ces jours-là, les hommes chercheront la mort,
et ils ne la trouveront pas." Apoc. IX, 6.

58. «І бачив я коні..., а з ротів їх виходить вогонь»
(IX, 17).

58. "And this was how I saw the horses in my vision...
and fire and smoke and sulphur issued from their
mouths." Apoc. IX, 17.

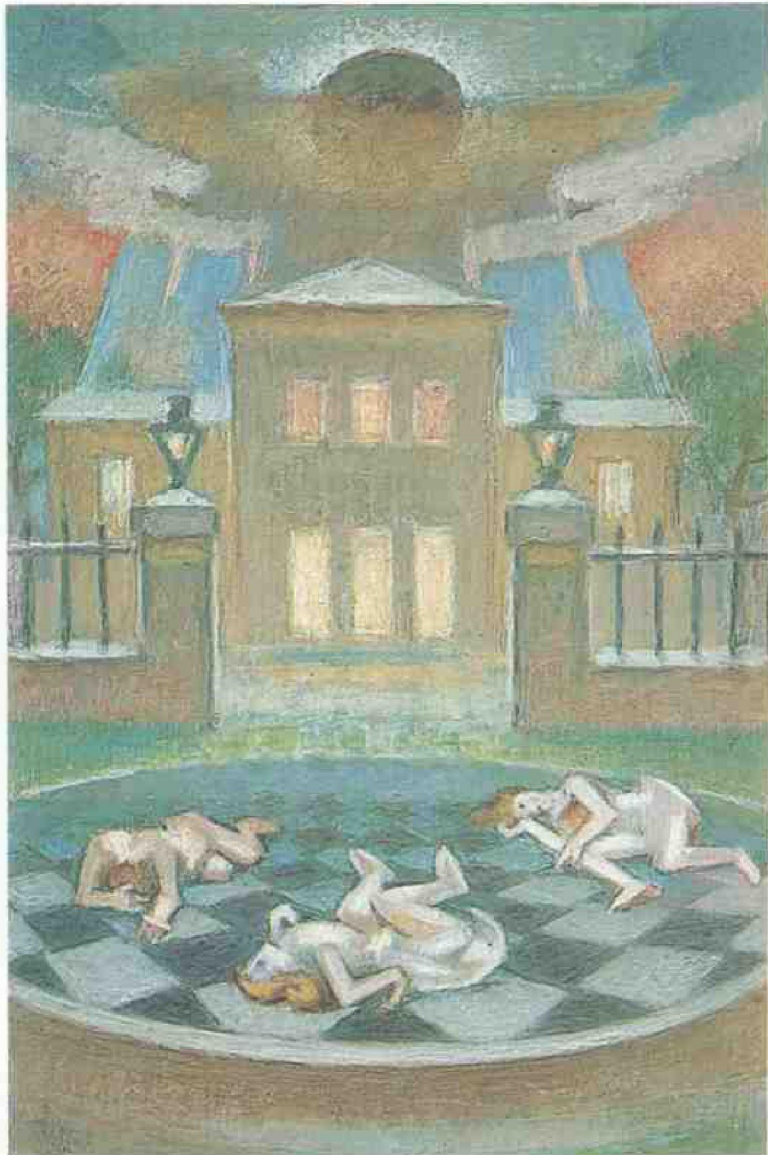
58. "Et voici comment les chevaux me parurent dans la
vision... et leur bouche jetait du feu, de la fumée et du
soufre." Apoc. IX, 17.

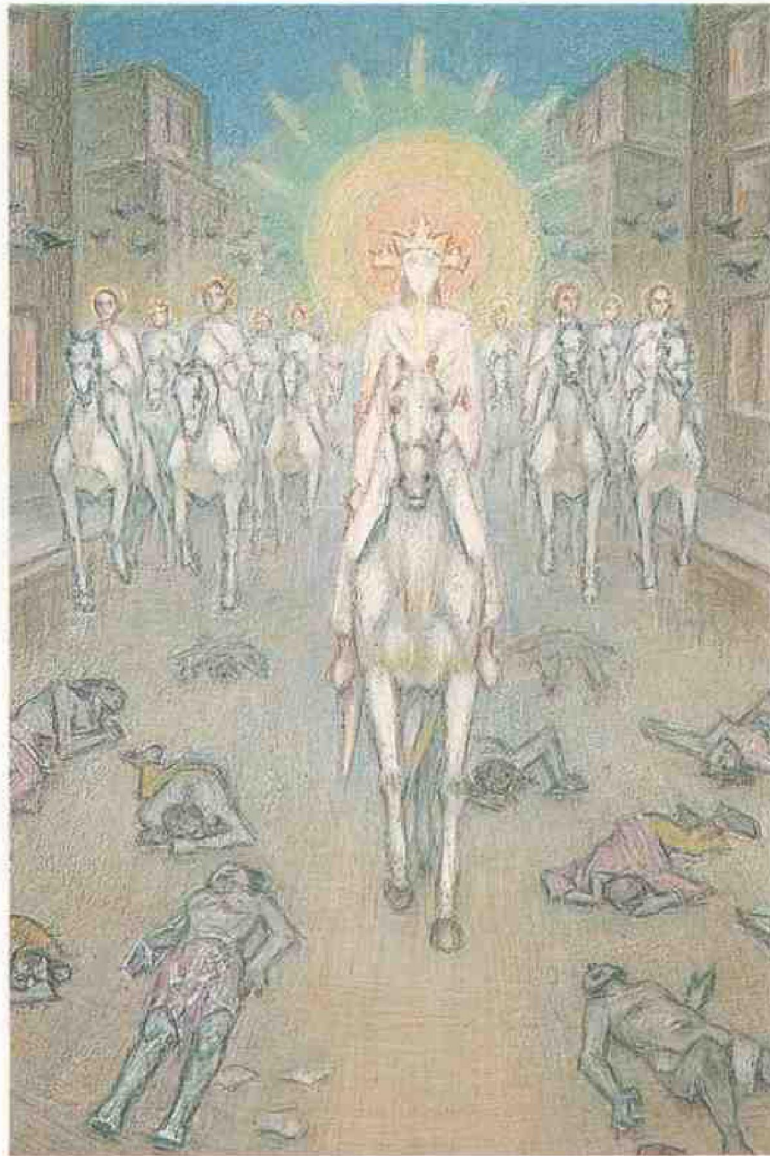
59. -Ідіть і вилийте чаши гніву Божого...- (XVI, 1).
59. "Go and pour out on the earth the seven bowls of
the wrath of God." Apoc. XVI, 1.
59. "Allez et versez sur la terre les sept coupes de la
colère de Dieu." Apoc. XVI, 1.

60. «А другой ангел влил чашу свою на море...»
(XVI, 3).
60. "The second angel poured his bowl into the sea."
Апoc. XVI, 3.
60. "Puis le second (ange) répandit sa coupe dans la
mer..." Апoc. XVI, 3.

61. «Упав, упав Вавилон!...» (XVIII, 2).
61. "Fallen, fallen is Babylon the great!" Apoc. XVIII, 2.
61. "Elle est tombée, elle est tombee, Babylone la grande!" Apoc. XVIII, 2.

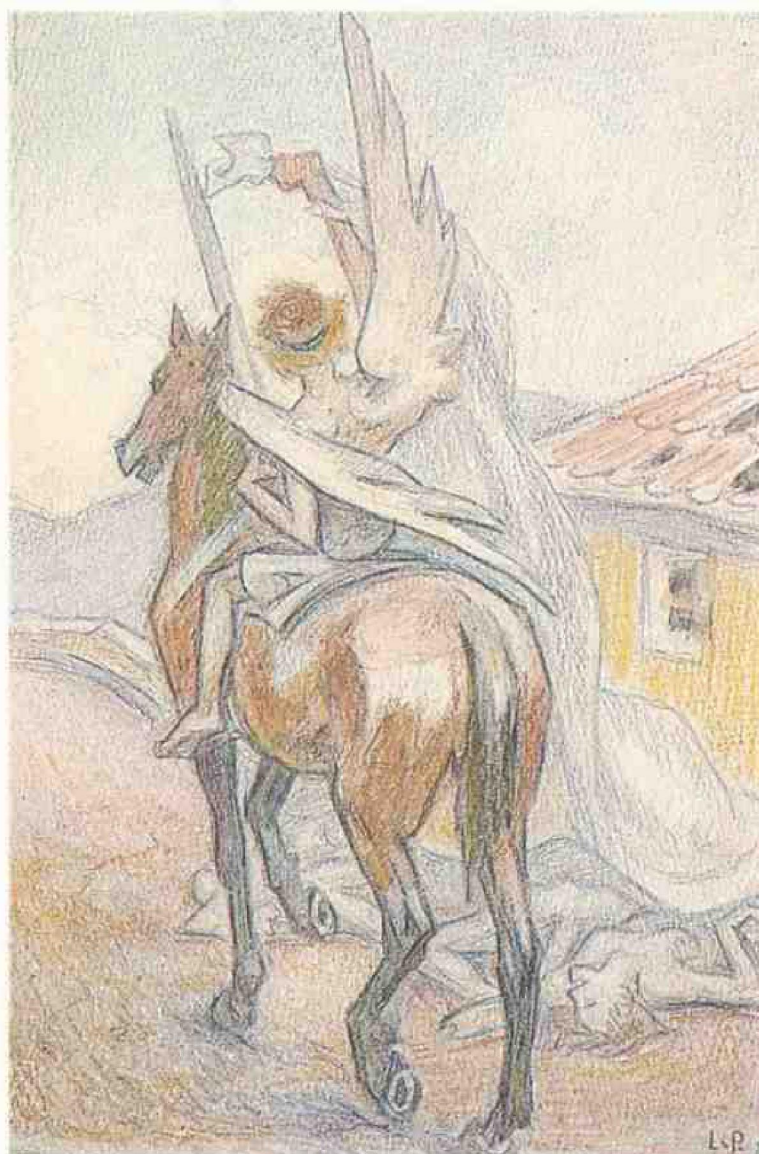
62. «А одягнений Він в одержу, закрашену кров'ю...»
(XIX, 13).

62. "He is clad in a robe dipped in blood." Apoc. XIX, 13.

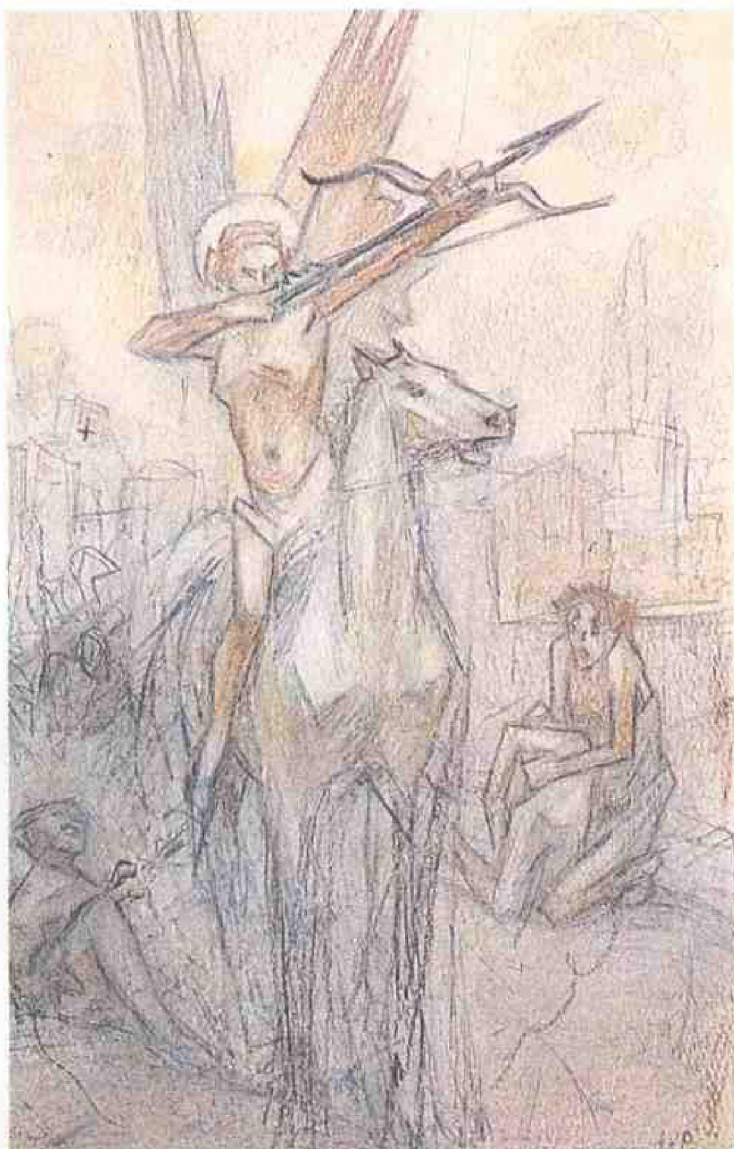
62. "Il était revêtu d'un vêtement teint de sang..." Apoc.
XIX, 13.

63. Варіант: Їздець на чорному коні. Олівець,
аквареля.
63. Rider on a black horse. Pencil and watercolor.
63. Cavalier sur un cheval noir. Crayon et aquarelle.

64. Їздець на рижому коні. Олівець, аквареля.
64. Rider on a bright red horse. Pencil and watercolor.
64. Cavalier sur un cheval roux. Crayon et aquarelle.

65. Їздець на білому коні. Олівець, аквареля.
65. Rider on a white horse. Pencil and watercolor.
65. Cavalier sur un cheval blanc. Crayon et aquarelle.

66. Смерть на коні. Олівець, аквареля.
66. Death astride a horse. Pencil and watercolor.
66. La mort sur un cheval. Crayon et aquarelle.

БІОГРАФІЧНІ ДАНІ

- 1901: — Леонід Перфецький народився 23 лютого 1901 року в Ладжинцях на Київщині.
— Навчався в середній школі в Орлі, в університетах в Москві й Казані, в школі прапорщиків у Петергофі біля Петрограду.
- 1918: Брав активну участь у Визвольних Змаганнях.
- 1921: Перейшов з Армією УНР на еміграцію і вступив до Краківської Академії Мистецтв.
- 1925: Переїхав до Парижа, де студював у майстерні маляра Андре Льота.
- 1941: Вивезений до Німеччини як аграрний робітник.
- 1942: — «Українське Видавництво» стягнуло мистця до Львова як ілюстратора для місячника «Наші Дні»; теж працював як викладач рисунків в Українській мистецькій школі.
— Під час побуту у Львові Леонід проживав при родині свого стрічного брата бл. п. Євгена Перфецького
- 1944: Вступив до дивізії «Галичина» як воєнний маляр-кореспондент.
- 1945: Опинився в таборі воєнних втікачів у Зальцбурзі.
- 1954: — Прибув до Канади, де на постійно осів у Монреалі. Тут проживав він при Ораторії св. Йосифа аж до останніх років свого життя, коли перенісся до Українського дому для старших.
— В часі побуту мистця у Монреалі особливо опікувалася ним родина Євгена і Галини Сенишинів.
— Часто теж відвідував Леонід родину Богдана і Наталії Перфецьких у Філядельфії, які урядили виставки його творів у Нью Йорку і Філядельфії у 1965 році.
- 1962: В Едмонтоні була організована виставка його творів Богданом Боцюрковим з нагоди 30-річного ювілею Українського Національного Об'єднання.
- 1977: Помер Леонід Перфецький у Монреалі дня 25 жовтня 1977 року, де є похоронений на кладовищу Монт Рояль.

СПИСОК КОЛЕКЦІЙ

Число картини:

24, 25, 27
18, 19
5, 6, 16, 20, 23, 33, 41, 42, 43, 44
3, 4, 34, 35, 36, 37, 39
17
38
29
21, 24, 25, 26, 28, 30, 31, 32
46 до 66

Колекція:

Ярослава і Христини Воевідків
Володимира і Ярослави Галан
Богдана і Наталії Перфецьких
Лева і Марії Перфецьких
Юрія і Христини Перфецьких
Степана і Іванни Рожанківських
Євгена і Галини Сенишин
Миколи Станька
Українського Музею в Нью-Йорку
(дар Юрія і Христини Перфецьких)

ЗМІСТ

INDEX

Мистецтво Леоніда Перфецького. <i>Святослав Гординський</i> ...	9
The Art of Leonid Perfecky. <i>Sviatoslav Hordynsky</i>	15
Leonid Perfecky. Notice biographique	21
Релігійне мистецтво	23
Religious art	23
Art religieux	23
Леонід Перфецький — Баталіст. Петро Холодний, мол.	27
Leonid Perfecky. Painter of Battle Scenes.	
<i>Petro Kholodny, Jr.</i>	31
Визвольні змагання	35
Struggle for Indépendance	35
La lutte pour l'indépendance	35
Дивізія «Галичина»	45
Division "Galicia"	45
La Division "Galicia"	45
Леонід Перфецький у Парижі. <i>Святослав Гординський</i>	47
Leonid Perfecky in Paris. <i>Sviatoslav Hordynsky</i>	47
Ілюстрації до «Енеїди» Котляревського	54
Illustrations to Kotlyarevsky's "Eneid"	54
Illustration pour l'Eneid de Kotlyarevsky	54
З листів Леоніда Перфецького	
до С. Гординського і коментарі до них	57
Апокаліпса	60
The Apocalypse	60
L'Apocalypse	60
Біографічні дані	81
Список колекцій, в яких є картини Леоніда Перфецького	82

Леонід Перфецький
в мундирі козака «Залізної Дивізії».
Leonid Perfecky
In the Cossack Uniform of the "Iron Division".
Leonid Perfecky
En uniforme des Cosaques de la "Division de Fer".

«Один із небагатьох українських малярів-баталістів, Леонід Перфецький, вибився своїм індивідуальним стилем, своєрідною технікою, незвичайним вмінням схопити рух і настрій моменту та багатим знанням української історії, з якої він черпає тематику для цілої серії картин.»

Богдан Боцюрків

"Leonid Perfecky, one of the few painters of battle scenes, was noted for his individual style, his original techniques, and his unusual ability to capture on canvas the action and mood of a given moment which he enhanced with his rich knowledge of Ukrainian history, from which he drew his subject matter for an entire series of paintings."

Bohdan Bociurkiw

"Leonid Perfecky, l'un des rares peintres à s'être intéressé aux scènes de bataille, devait sa réputation à son style individuel, ses techniques originales et sa capacité extraordinaire à rendre l'action et l'esprit d'un moment particulier. Il était également connu pour sa connaissance approfondie de l'histoire ukrainienne, dont il s'est inspiré pour une série de tableaux."

Bohdan Bociurkiw